A mi szabad időnk

A PAJTÁSBAN OLVASTAM

Az „És nekünk mikor?" című riport a Pajtás idei 2. számában megdöbbentett. Összeszorult a szívem, amikor elolvastam, hogy ezeknek a tanyai gyerekeknek tulajdonképpen nincs szabad idejük. Dolgoznak, mégpedig nem is akárhogy. Én falun élek, de szó ami szó, igencsak nagy fantázia kéne ahhoz, hogy el tudjam képzelni magam, amint az állatokat etetem, vagy kilométereket gyalogolok, hogy nyolcra az iskolába érjek. Tiszteletet érdemelnek azok a gyerekek, akik a tanuláson kívül ezeket a munkákat is becsülettel, kifogástalanul végzik.

Ez a riport útmutató lesz majd egész életemben, hogy megtanuljam, hogyan kell becsületesen, értékes emberként dolgozni, helytállni.

Szomor Erika, Szigetújfalu, Diófa u. 1. 2319

TERVEZEK, ÉPÍTEK

Az irodalmat, a történelmet, a gyakorlati foglalkozást szeretem. Számomra öröm és hasznos szórakozás egy-egy óra. A tanuláson kívül sokféle munkával foglalom el magam. Tagja vagyok az iskolai lap, a Diákszó szerkesztőségének, verseket, sőt regényt is írok.

Nagyon szeretek tervezgetni. Most is egy olyan motorcsónakmodellt építek, amit én terveztem. Így telik az időm.

Nagy Zoltán, Veresegyház, Szent Imre u. 8. 2112

MAGNÓZUNK – VITATKOZUNK

Nagyon megkedveltük a televízió történelemmel kapcsolatos sorozatait. Jegyzetelünk is közben, bár ez nem mindig sikerül, ezért itthon magnóra is vesszük az adást, később őrsi összejövetelen is meghallgatjuk a felvételt, beszélgetünk, vitatkozunk róla.

Szívesen veszünk részt mindenféle közös munkában. Ezek a szabad idő mindig kedves emlékei.

Vass Gabriella, Kunbaja, Rákóczi u. 18. 6435

HÍZLALTUK A JEGET

Odahaza sokat segítek édesanyámnak, de mostanában minden délután bennmaradtunk az iskolában.

A tömegsport órákon kezdtünk építeni egy korcsolyapályát, de legnagyobb bánatunkra testnevelő tanárunk elment katonának. A koripálya azóta mégis megépült. A patakból vödrökkel mertük a vizet, külön kis csatornát ástunk a pályáig, így hizlaltuk nap mint nap a jeget.

Maruzsi Margit, Hangony, Nagyragyvás, tanya 2. 3626

GITÁRON JÁTSZOM

Cremonai gitárom van, szabad időmben az énektanáromtól veszek leckéket. Szakkörre járunk.

Van egy kis együttesünk. Először a Tatabányai Művelődési Házban léptem fel velük együtt. Később a kulturális szemlén volt sikerünk. Most is szemlére készülünk. Számaink: A póruljárt tyúkocska, Altatódal, Lám, megmondtam és több más.

Otthon is szívesen hallgatják, ha a húrokat pengetem.

Schvarcinger Anna, Tatabánya, Május 1. u. 15.

Leveleznénk!

HATODIKOSOK LEVELEIT VÁRJUK: Terbe Csilla, Szolnok, Torony út 3. 5000; Müller Gabriella, Kistarcsa, Árpád vezér u. 7. 2143; Gelsi Attila, Nagykálló, Sport köz 8. 4320; Szilvási Zoltán, Balsa, Kolozsvári u. 32. 4468; Nádudvari Krisztina, Budakalász, Máli P. u. 9. 2011; Holecz Márta, Tószeg, Hámán Kató út 17. 5091; Jancsó Anikó, Szelevény, Kossuth út 25. 5476; Juhász Tünde, Budapest, Bekecs u. 17. 1162; Szabó Miklós, Apc, Barátság út 12. 3032; Kukola Anikó, Hajdúszoboszló, Bem József u. 18. 4200; Nagy Róbert, Tiszavid, Kossuth út 15. 4832; Ötvös Irén, Hajdúnánás, Bethlen G. 30. 4080; Berki Erika, Mátételke, Jókai u. 16. 6452; Karikás Éva, Gyál, Rákóczi F. út 15. 2360; Závodszki Csaba, Nekézseny, Petőfi S. út 23. 3646; Bereczki Anikó, Szabadszállás, Laposrét 1. 6080; Bán Sándor, Szikáncs, Petőfi S. u. 28. 6806; Nagy Anikó, Tiszasas, Szőlőhegyi út 10. 5474; Szántai Erika, Balmazújváros, Bólyai J. u. 15. 4060; Farkas Csaba, Vasszilvágy, Rákóczi út 50. 9747; Kelemen Marianna, Tiszaladány, Rákóczi u. 14. 3929; Oláh Klára, Földes, Debreceni út 9. 4177; Végh Erika és Pék Anikó, Varsád, Kossuth u. 100. 7067; Szántó Erzsébet, Gáborján, Lenin út 10. 4122; Nagy Lajos, Újtitkos, Vasút út 7. 4096; Koncsik Péter, Tatabánya, Schönherz Z. u. 51. 2800; Kabók Andrea, Dunaújváros, Római krt. 36/B. 2400; Prohászka Erzsébet, Koroncó, Petőfi út 19. 9113; Kunkli Erzsébet, Balmazújváros, Bercsényi u. 53/a. 4060; Török Márta, Bucsa, Széchenyi u. 23. 5527.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

79.0215 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

AZ EGYIK

FŐNYEREMÉNY

MINI P PAJTÁS

VENDÉGSÉGBE MEGY
HOZZÁD EGY ŐZIKE
– AMEDDIG CSAK AKAROD –
HA ÜGYES VAGY ÉS SZERENCSÉD IS
LESZ A SORSOLÁSON.

VEDD MEG A MINI PAJTÁS
REJTVÉNYMAGAZINT!

79 | 11
XXXIV. ÉVF. • 1979. MÁRC. 15. • ÁRA: 3,50 Ft
PAJTÁS

„ELMONDOM" A FORRADALMAT

(16–17. OLDAL)

FOTÓ: WAGNER MARGIT

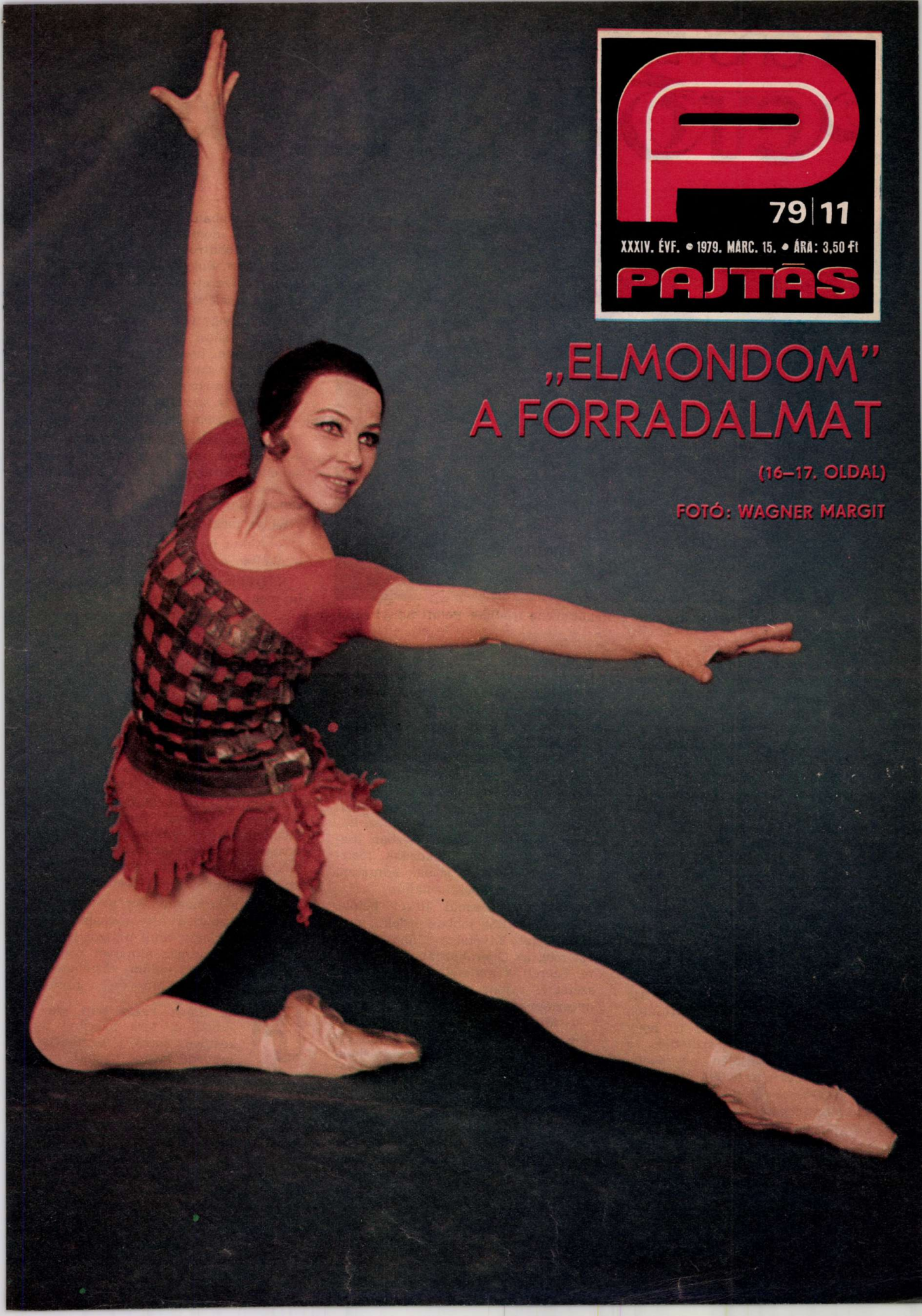

AZ ŐRSVEZETŐ:
PETŐFI SÁNDOR

A Petőfi Múzeum emlékönyvébe íródnak Petőfi Sanyi sorai

Nincs olyan diák, aki ne ismerné Petőfi Sándor nevét. Élete, költészete messzire világít, egyszeri és megismételhetetlen. Nevének nincs jogos örököse és ma már rendelet tiltja a felvételét is. Az ilyen fényes, nagy nevek védettek. Néha mégis előfordul a névrokonság. Ami nem jelent rangot, megkülönböztetést, kiváltságot. Az embert mégsem hagyja nyugodni a kíváncsiság: hol él, mivel foglalkozik, milyen is az a Petőfi, akiről mindenkinek a költő jut az eszébe?

Petőfi Sándor, az akasztói általános iskola hatodik osztályos tanulója eleven, élénk, mozgékony gyerek. Nem nőtt túl magasra, ezért hívják társai kis Petőfinek. A zord nevű községet néhány kilométer választja el Kiskőröstől, Petőfi szülővárosától. Érdekes véletlen. Mint az is, hogy majdnem egy napon születtek: a költő szilveszter éjjelén, névrokona január 3-án és persze 144 évvel később. Vezetéknevét még apai nagyapja magyarosította Petőfire.

— Aput is Petőfi Sándornak hívják — magyarázza —, az ő nevét örököltem.

Nem lát ebben semmi különöset. Ettől még nem különb, érdekesebb másoknál. Több kell ahhoz, hogy a gyerekek érdeklődését felkeltse. Ők „leg"-ekben gondolkodnak, és arra néznek fel, aki a legokosabb, a legjobb tréfákat eszeli ki, a legjobban focizik. Sanyi azt már elérte, hogy őt választották őrsvezetőnek. A bizalom a személyének szólt, nem a nevének, pedig az sem érdektelen, hogy éppen a Petőfi Sándorról elnevezett úttörőőrs vezetését bízták Petőfi Sándorra.

Barátkozó természetű, haragosa nincs az osztályban. Igazi, komoly barátság mégis három fiúhoz fűzi: Tóth Csabához, Baltás Csabához, Balogh Gáborhoz. Jóban-rosszban összetartanak. Sokat sakkoznak, focizznak, nyáron együtt járnak horgászni a Dunavölgyi Főcsatornához.

Sanyi nem csinál titkot belőle, hogy az élővilág jobban érdekli, mint a költészet. Kivétel a „János vitéz", ezt még az Operaházban is megnézte. Szereti a matematikát, a természetet és rajong az állatokért. Lótenyésztőnek készül.

— Meglepően határozott elképzelése van a jövőjéről — mondja elismerően Mészáros Béla, az iskola igazgatója. — Ritkaság ebben a korban. Azt is megérdeklődte, hogy Bábolnán van ilyen szakiskola, ha nálunk végzett, ott akar tovább tanulni.

A csutakolást senki sem végzi nagyobb örömmel nála. Kezére áll a kefe, érzéssel dörzsöli fényesre, simára Bandi szőrét. Bandi, Miska nagybácsi lova még azt is eltűri, hogy Sanyi felmásszon a hátára.

— Megbízható jószág, csak nem lovaglásra idomították — beszélget velünk „lóhátról". — Idegesíti, ha ülnek rajta. Engem azért megtűr. Érzi, hogy szeretem. A lovak nagyon ragaszkodnak ahhoz, aki jó hozzájuk.

Meséli, hogy volt a faluban egy ló, a Gergő bácsi Jucija, ezt annyira megkedvelte, hogy amikor az utcán találkoztak, rányerített. Köszöntötte. Sanyit elsősorban a lovak érdeklik. Nyeregbe is szívesen képzeli magát — még sohasem ült igazi hátaslovon.

— Nincs neki érzéke az ilyesmihez — tiltakozik unokája pályaválasztása ellen Király Pali bácsi. — Nem is olyan fazonú gyerek, hogy gyorsan fel tudna pattanni a lóra.

Sanyi megfeszül, mint az íj.

— Akkor is lovász leszek! — közli eltökélten.

Nagyapja engedékenyebb hangot üt meg.

— Bánom is én! Csak legalább ne olyan messzire. Bábolnára! Bugac közelebb van, lovakkal ott is foglalkozhat, ha annyira odavan értük. Vesződhet velük, pucolhatja őket, én tudom mi az, volt lovunk nekünk is. Örültem, mikor megszabadultam tőlük.

Tyatyó nagyapa — Sanyi ragasztotta rá a becenevet — mondja a magáét. Árván nőtt fel, cselédsorban, nehezen nyugszik bele, hogy az unokáját csak a lovak tudják lekötni. „Különb" sorsot szánna neki. Sanyi közben kinyargal az udvarra, vizet hoz a kútról, majd lekucorodik az ablak mellé és falja a betűket.

— Ez a mindene. Az olvasás — korholja szelíden a nagymama. — Van olyan könyv, amit hatszor is elolvasott. Néha még álmában is nevet valamelyik vidám történeten. Olvas meg tanul. Más dolga nincs.

A falu. Sanyi egész nap szaladgálhat, fára mászhat a kertben, sorra látogathatja kedvenc lovait. Nyitott, tágas ez a világ, egybeolvad a természettel.

— Mit tudsz Petőfiről? — faggatom, amíg Kiskőrös felé igyekszünk. Sorolja, amit megtanult az iskolában. De a költő szülőházának kapuján úgy szalad be, mintha hazatérne. Nem először jár itt, számára a hely nem idegen. A nádfedeles kis ház, a megfeketedett, öreg, falusi bútorok, a csöpp ablakokban zöldellő rozmaringágak szoros rokonságban

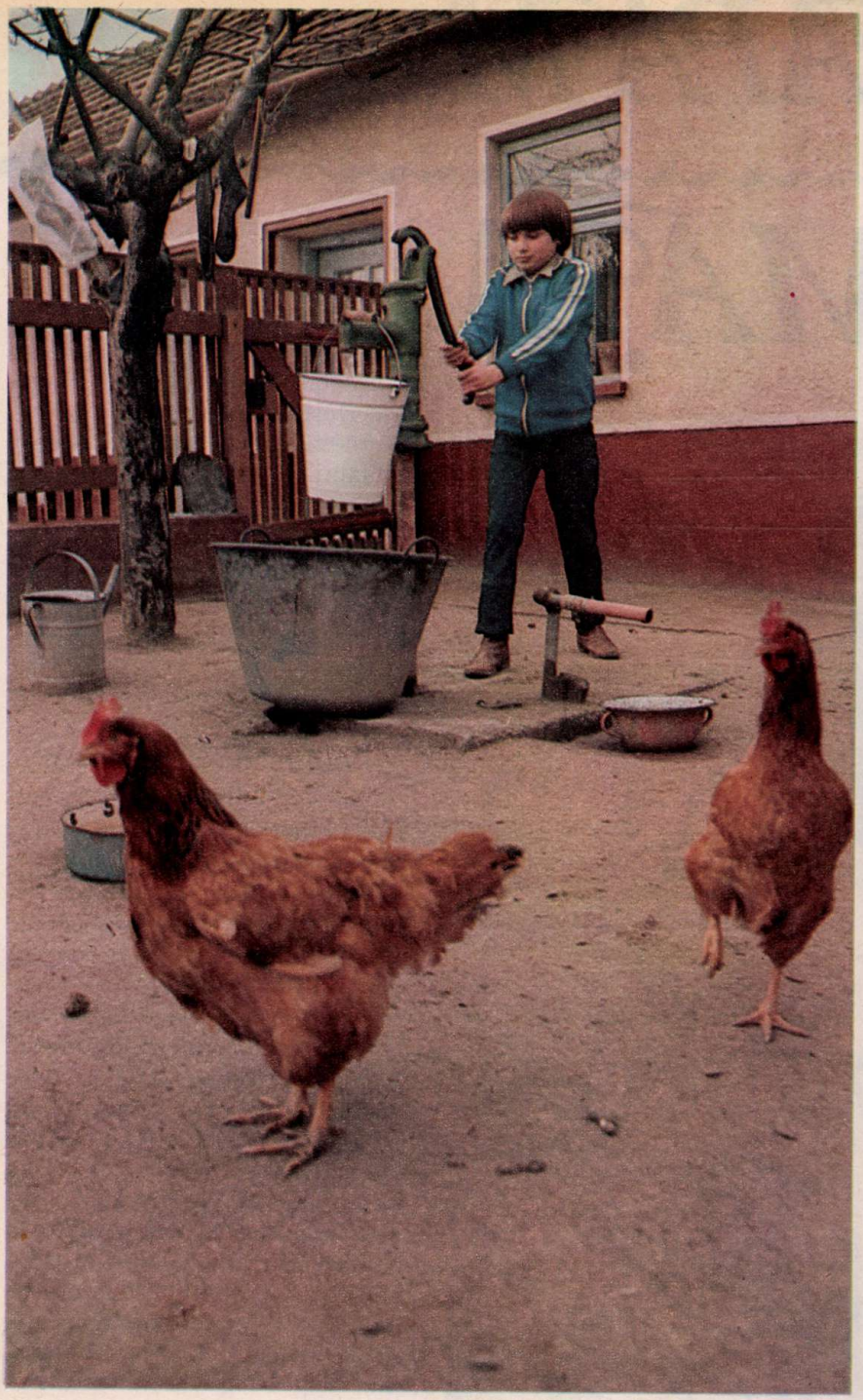

Sanyi nagyon szereti a matematikát, rajong a természetért, de legjobban mégis az állatok érdeklik

vannak a jól ismert családi környezettel.

— Dédnagyanyám is éppen ilyen házban él Akasztón. A bútorai is hasonlóak — kukkant a szekrénybe Sanyi. Végigsimít a faragott széktámlán, mutatja a ládát, amely arról nevezetes, hogy erre szállott fel az „Anyám tyúkja".

Neki ez a ház több, mint múzeum: család, otthon, haza. Izgalommal betűzi az üveglap alatt világító versidézetet: „... Kik érted haltak, szent világszabadság!" Lelkesen nézelődik a névrokon szülőházában, és nekilát, hogy az emlékkönyvbe bevésse látogatását. Alá is írja gondosan, büszkén: Petőfi Sándor.

Vadas Zsuzsa
Fotó: Gámán Gábor

ÖREGAPÁM CSIZMÁJA

Sírva szaladtam a fájdalmas hírrel árkon-bokron át a tizenkét kilométerre lakó nagynénémhez: Meghalt öregapám!

Nem volt a mi falunkban postahivatal, későn érkezett volna az értesítés, ezért kellett nekem a „mesztélábos" postás szerepet vállalni.

Aztán amikor ott álltunk a ravatalnál, egyszer csak vitatkozni kezdtek a rokonok, hogy kié legyen a legértékesebb örökség, az ünneplő csizma...

De én akkor is csak öregapámra gondoltam.

Rablánccon az ellenség

Nagyon szerettem hallgatni őt, amikor arról mesélt, hogy honvéd-huszár volt. Eltöltött a büszkeség, mert falunkból egyedül ő harcolt Bem seregében. Úgy beszélt, hogy szinte magam előtt láttam a történetet:

Futótűzként terjedt el a hír, hogy Jellasics-különítmény fosztogat Csepreg község felső végén. Öregapám akkor fiatal házasember volt, erős és bátor. Hallgattak rá a többiek, csak szólni kellett és követték. Akkor is felsorakoztak mellette a férfiak. Kaszával, kapával, fejszével, ólmosbottal felszerelve indultak a zsoldoskatonák elé. Azok — lehettek vagy harmincan, még a fegyvereiket se tudták használni. Öregapám meg a többi bátor legény a „pallásli-kakból" ugrott a nyakukba, úgy teperték őket a földre. Aztán istránggal hátrakötötték a kezüket, majd egy hosszú rúdhoz is hozzákötötték őket. Így, „rablánccra" fűzve kísérték a Jellasics-csapatot Szombathelyre, igazságtételre.

Szombathelyen akkor már régen elkezdték a toborzást „Kossuth apánk" seregébe. Toborzást? Nem kellett toborozni. Minden legény büszke volt, akit elfogadtak. A császári had-

seregből egész századok lógtak meg, hogy a honvédseregbe állhassanak. A küldetés után öregapám se ment haza a falujába, hanem honvéd-huszár lett.

A bujdosó

A világosi fegyverletételről nem mesélt szívesen. Óriási sereggel jött az ellenség, nem volt mit tenni... S aztán következett a bujdosás. Öt évig rejtőzött a bihari nádasokban, soksok társával együtt. Sokat faggattam: — Miért bújt el öregapám? Türelmesen magyarázta, hogy akit elfogtak, azt bizony azonnal Kufsteinbe vitték a börtönbe: „Onnan aztán soha nem szabadultam volna, kis szógám." Így hívott engem. Tanultam tőle egy bujdosó nótát is.

„Elég nagy a bihari határ
Elfér benne egy futó betyár
Mégsem leszek a császár
katonája"

Ha nem Kufsteinbe vitték volna, akkor besorozzák a császári seregbe. Ez akkor úgy történt, hogy kötélre „fűzték" a szegény legényeket, nehogy elmenekűljenek. Mert menekültek volna ám!

*

Csak ezekre gondoltam. Kié lesz a csizma — mit bántam én! Vitatkozzanak csak.

Már nagyon kezdett az enyém-tied hangulat szikrázni, amikor megszólalt édesapám:

— Egy 48-as honvéd-huszárt harisnyaszárban nem lehet eltemetni. Csak ünneplő csizmában!

Senki se szólt ellene. De mi örültünk legjobban: A harminckét unoka, meg a tizennyolc dédunoka, hogy öregapámé maradt a csizma.

Horváth Ferenc

KISKUN FARKAS LÁSZLÓ:

Gyerekek

Ők ott is mindig az Élet,
minden virágos tavaszünnepen,
lobogóselymes napokon,
transzparens-erdők bokraként,
emelvények tövében,
a Himnusz őstenger hullámain
lendülve bűntelen jövőbe.
Március, robbanó!
Április, lomb-adó!
Május, kezeknek glóriája!
Ragyogtassátok rájuk fényetek,
hisz ünneppé úgy fényesedtetek,
hogy sortűz dördült az apákra,
s vitték a lángot fölvérzett kezek,
hogy itt láthassuk őket,
akik nyomukba nőnek:
iskolás, könyves hétköznapokon
s lobogóselymes tavaszünnepen,
transzparens-erdők bokraként,
emelvények tövében.
A Himnusz őstenger-hullámain
lendülnek bűntelen jövőbe,
ibolyás, orgonás tavasz után
érett sugarú, boldog nyárba, hol
mindenütt piros
rózsa,
rózsa,
rózsa.

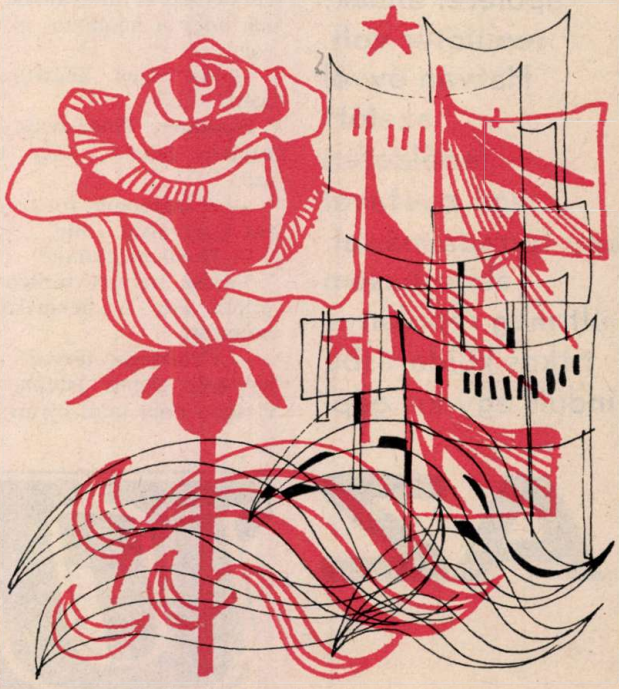

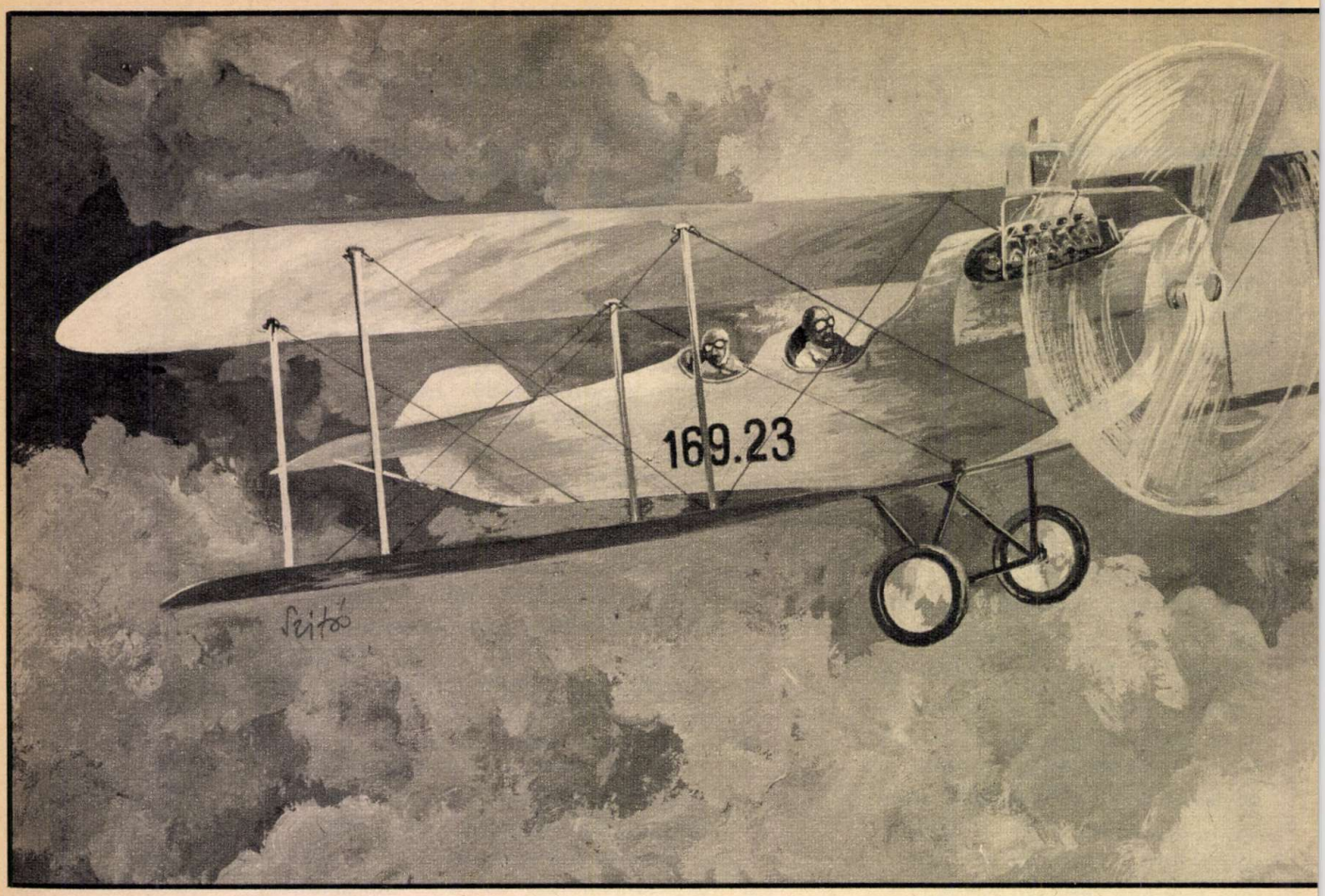

Budapesten, a XI. kerületben, ott, ahol az albertfalvai Szellőző Művek épületei állnak, repülőtér volt. Hatvan évvel ezelőtt — fedélzetén egy pilótával és egy forradalmárral, aki sohasem ült még repülőn — titkos küldetésbe indult egy kis gép.

AZ UCI

Kézfogás után Szamuely Tibor alaposan szemügyre vette vendégét. Igyekezett a szívébe látni.

— Egy angyalra rábízhatom az életem?

A pilóta elmosolyodott. Hát már a becenevemet is ismeri? Az egyik kényszerleszállásnál a gyerekek keresztelték el angyalnak. Ki gondolná, hogy a népbiztos is tud a dologról.

— Az ilyen angyalra, mint én, igen.

Szamuely Tibor szája elé helyezett ujjával jelezte, hogy titokról van szó.

— A tűzvonal fölött repülünk át. Ha kiszivárog a hír...

— Hová megyünk?

Válasz helyett térképet terített a pilóta elé. A bekarikázott Kievre mutatott.

— Őrültséget tervez! — ugrott fel helyéről Dobos István. — Sehol a világon nem talál olyan gépet, amely egyfolytában repülné végig ezt az utat. Ellenséges területre pedig nem szállhatunk le üzemanyagért.

— Ha ez a vállalkozás könnyű lenne, akkor mást is felkérhettem volna társamnak. Telefonáltam az albertfalvai repülőgépgyárba. A többi a maga dolga.

Miután Dobos István mögött becsukódott az ajtó, Szamuely Tibor a feleségéhez fordult.

— Becsülöm benne, hogy nem alakoskodik...

Ki nem állhatta a képmutató embereket. Az alázatoskodást, a hízelgést, a gyávaság leplezésének tartotta. Az volt a véleménye, hogy az ilyen ember sokszor veszedelmesebb a nyíltsisakos ellenségnél is. Ha szemtől szembe áll, mosolyog, de ha hátat fordítasz neki, ha bajban vagy...

— A nyíltság, az őszinteség számomra minden ajánlólevélnél többet ér.

A Tanácskoztársaság és a szovjethatalom vöröshadseregeit 1919. május 15-én mindössze háromszáz kilométer választotta el egymástól. Ha sikerülne egyesülni a két seregnek, óriási erőt képviselnének, a Tanácsköztársaság léte sem forogna veszélyben, és sok-sok ember életét kímélhetnék meg. Szikratávírón nem lehetett ilyen fontos ügyben gondolatot cserélni, mert az ellenség a titkos üzeneteket is képes fogni, megfejteni. Neki jutott az a feladat, hogy személyesen egyeztesse a haditerveket a szovjet kormánnyal. Méghozzá sürgősen. Ezért döntött a repülőgép mellett.

Mire Dobos István Albertfalvára ért, már ő is ott volt a gyárban. Sajnos, a legtöbb gép használhatatlan állapotban volt. Egyedül egy UCI típusú, duplaszárnyú, kétüléses felderítőgép látszott alkalmasnak arra, hogy átalakítás után elindulhassanak vele.

A gép átépítésében a neves repülőtervező mérnök, Asbóth Oszkár is részt vett. A gyár egyetlen rézművese hazautazott Hamburgba, s így ő edzette lakkal a fából faragott légcsavart. Borítás nélkül az eső valósággal átlyuggatná, olyanná változtatná a fát, mintha pockok rágták volna össze, és ez könnyen tragédiához vezethetne.

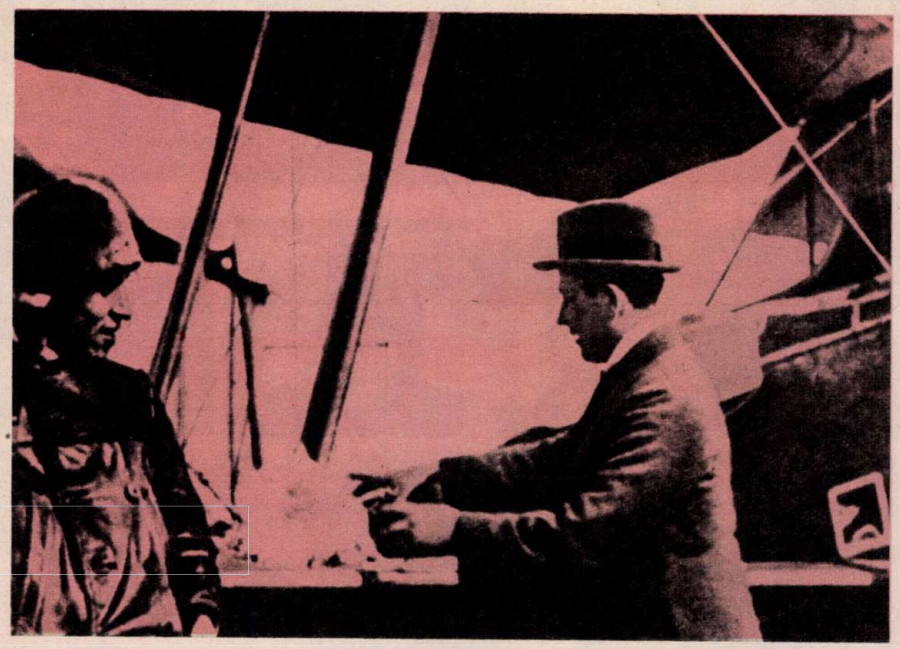

ÉS UTASAI

Póttartályokat szereltek az ülések alá, a fegyverek helyére, és még a szárnyak közé is. Kellett a hely az üzemanyagnak, hiszen Ukrajna fővárosa légvonalban is kilencszáz kilométerre van Budapesttől.

Az albertfalvi repülőteret május 18-án hagyták el. Néhány kört írtak le a levegőben, aztán elrepültek a Kárpátok felé.

Dobos István berepülő pilóta biztos kézzel vezette az UCI-t, amely ebben az időben a legmodernebb, leggyorsabb gép volt. Óránként 150—160 kilométeres sebességgel fúrta magát előre. Most a nagy teher miatt csökkenteni kellett a tempót, de így is jól haladtak.

Imádta a repülést. Húszéves korától, attól a pillanattól kezdve, mikor mérnök barátjával megtervezett egy repülőt, és a saját építésű géppel Bécsben versenyt nyert, számára az élet egy nagy kaland volt. Ezt a mostanit is annak tartotta.

Magasabbra vitte a gépet, mert a frontvonal fölé, a légelhárító ágyúk hatósugarába értek. Ungváron túl, a Kárpátok égbe nyúló bércei fölött már háromezer-ötszáz méter magasságot jelzett a műszer. Vastag, sötét felhő zavarta a látást. Egyik percben eső esett, a másikban hó. Szerencsére utasán is vastagon bélelt, bőrből készült pilótaruha volt, különben csonttá fagyott volna. A sapkájára rakódott dértől így is olyan volt, mint egy eszkimó.

Hirtelen ritkulni kezdett a felhő, csitult a szél, simábban szállt a gép, de azt, hogy hol járnak, nem tudták, mert az iránytű felmondta a szolgálatot. Dobos István észrevette, hogy a benzin is fogyóban van.

— Kapaszkodjon! — kiáltott hátra, és a gépet a föld felé irányította.

Megkönnyebbülten sóhajtottak fel, mert a gépet oroszul beszélő emberek vették körül.

Ukrajna földjére, de a Kievtől százhetven kilométerre levő Vinyica városához érkeztek. Nem kilencszáz, hanem ezerkétszáz kilométert repültek egyfolytában. Nagy nehezen találtak egy hordó benzolt, amelylyel folytathatták útjukat.

Sötét volt már, amikor Kiev légterébe értek. Hogy biztonsággal landolhassanak, Ukrajna hadügyi népbiztosa jelzőtüzeket rakatott a repülőtér köré.

Lenin legmegbízhatóbb testőrét, és II. Miklós cár egykori különvonatát küldte érte.

A két bátor férfi a repülés távolsági világrekordját állította fel. Nem rajtuk, hanem az ellenség túlerején múlott, hogy a két ország serege ekkor nem találkozhatott.

Faragó György

napközisek a nézőtéren

— Ide figyeljetek! Azt kiáltotta valaki: „Ne mozduljl!" Haláli volt. És akkor a másik megállt, de a következő pillanatban elterült.

Balázs, hogy mindenki jól értse a dolgot, még az elterülést is előadta. Igaz, hogy úgy dőlt el, mint egy kipukkasztott béka, de Karcsinak tetszett a jelenet.

— Ez izgi. Na és aztán mi volt?

Szűkös a választék

Balázs nem nagyon kérette magát. Képről képre előadta a házbeli srácoknak az egész filmet. A végén a csókolózást is el akarta játszani Pannival, de a lány hátat fordított Balázsnak és azt mondta: őt nem érdeklik a kalandorok . . .

— Jó nektek, hogy ti jártok moziba a napközivel — mondta Karcsi. — *Nálunk csak a Vilma néni csinál műsort, bár néha azon is jót lehet röhögni.*

Igen, a mozi nagyon jó dolog. Ezt a XI. kerületi iskolába járó gyerekek gyakran tapasztalják, mert a Fővárosi Művelődési Ház évek óta szervez a napköziseknek minden második héten különelőadást. A „mozinapokon" például a Leiningen úti iskola napközisei ebéd után felkerekednek hogy félórás séta után elfoglalják a nézőteret. A leckét ilyenkor mindenki otthon készíti.

— Még nem fordult elő, hogy a mozi miatt valakinek ne lett volna kész másnap a házi feladata — meséli Nagy Lászlóné, napközis tanárnő. — *Mindenki szeret moziba járni és tudják, hogy akivel baj van, az legközelebb itthon marad.*

Balázs Laci az 5/c-ből töpreng egy kicsit úgy, mintha gondolatban pillanatok alatt levetítene egy kétrészes, színes szélesvásznú indiántörténetet.

— A kalandfilmeket kedvelem a legjobban. És szeretek mesélni, meg el is szoktam játszani, amit láttam. Talán riporter vagy színész leszek.

Lujzi néni, vagyis Varga Ferencné, az iskola napközivezetője rendeli meg kéthetente a művelődési házban a jegyeket.

— Sajnos, elég szűkös a választék. A kisebbeknek még akad új, de a nagyobbak gyakran panaszkodnak, hogy már látták ezt vagy azt a filmet.

— *Kevés az ifjúsági film, de hasonló a helyzet a szórakoztató gyermek- és mesefilmekkel is* — panaszolja Csala Mária, a Fővárosi Művelődési Ház munkatársa, a napközi és iskolamozi felelőse.

Peti ötlete

Egyszerű lenne a megoldás. Készítsenek több, iskolásoknak szóló filmet. Megkérdeztem Petit, tizenegy éves szomszédomat, hogy mit javasol ennek érdekében?

— Szerintem minden úttörőcsapat küldjön levelet az íróknak. Jöjjenek a gyerekek közé, írjanak rólunk. Problémát, gondot, örömöt éppen úgy találnának, mint a felnőttek világában.

Amíg Peti ötletén tűnődöm, sár-sáncon át, latyakról latyakra haladva eljutok az Albertfalva úti iskolába.

— *Nekünk a Fővárosi Művelődési Ház túl messze van, csúcsidőben, villamoson kellene onnan visszajönnünk* — mondja Bélezny Andor igazgató. — *Így hát a Budafok moziba jut el havonta egyszer a napközisek egy része. Jó esetben.*

Nem csodálkozom, amikor az udvaron levegőzőfocizó napközisek között hosszasan kell keresgélni olyan gyereket, aki még emlékszik a közös mozilátogatásra.

— *Pedig mi nagyon szeretünk moziba járni* — meséli Ralovich Zsolt —, *csak nem visznek minket. Nem is tudom, hogy mit láttunk utoljára.*

Arra már csak a felsősök emlékeznek, hogy nem is olyan régen, itt az utca sarkán állt a Szabadság mozi — míg le nem bontották.

*

Bár a tévé minden hét végén sugároz gyermekműsort, azért az mégsem az igazi. Mert nincs annál jobb, mint amikor odasúghatod a melletted ülőnek:

— *Ugye, milyen izgalmas?*

El kellene küldeni Peti levelét az íróknak. Meg a mozik, a kultúrházak felelőseinek. Talán azt mondanák rá:

— *Igen, ez is izgalmas. El kellene menni a gyerekekhez!*

Rege Sándor
Fotó: Batha László

TÚRA-TIPPEK

A túra alkalmával hasznos, ha a csoportban legalább egy személy ismeri a turistatérképet, a tájolót. Persze, ha nincs ilyen, akkor sem kell kétségbe esni, csak megfogadni azt a fontos szabályt: jelzett turistaútról letérni tilos!

A jelzések általában 10×12 cm méretűek, amelyeket látótávolságban festettek fel maradandó tereptárgyakra: fatörzsekre, villanyoszlopokra, sziklákra és így tovább. A turistajelzések lehetnek fehér alapon piros vagy kék színű sávok (jelentésük: fő turistaút!), egyéb színűek (mellék turistaútvonal), színes négyszög (turistaház, segélyhely felé vezet az út), színes háromszög (közvetve kilátóhoz, hegycsúcsra érkezünk), színes kör (nyomán kútra, forrásra, ivóvízre lelünk), színes L alak (romhoz vezet), színes kereszt (útrövidítést, átvágást jelent), dőlt színes kereszt (síút).

Ha elvétjük az irányt, ajánlatos visszamenni és megkeresni azt a tereptárgyat, amelyiken az utolsó jelzést láttuk, s onnét indulni ismét a következő jelig, és így tovább.

E heti ajánlatunk: útvonal: Budapest—Dobogókő (autóbusszal)—Thirring szikla—Szőkeforrás völgye—Dömös (gyalog kb. 3 óra) — Dömösről hajójárat indul a fővárosba, menetideje mintegy 5 óra. Az autóbusz az Engels térről indul és oda is érkezik vissza. Ajánlatos mind az autóbusz, mind pedig a hajójegyet előre megvásárolni. Az útiköltség 40 forint körüli összeg.

1000 ÓRA AZ M3-ON

A veresegyházi általános iskola úttörői, az M3-as autópálya építésénél, több, mint 1000 óra társadalmi munkát végeztek. Dicséretes teljesítmény.

TEJ-VEZETÉK A TENGER ALATT

Hollandiában működik a világ első tengeralatti tejvezetéke. A 15 kilométer hosszú vezeték az Ameland-szigeten levő Nes községet köti össze a szárazfölddel, ahová naponta 60 ezer liter tejet szállítanak további feldolgozás céljából.

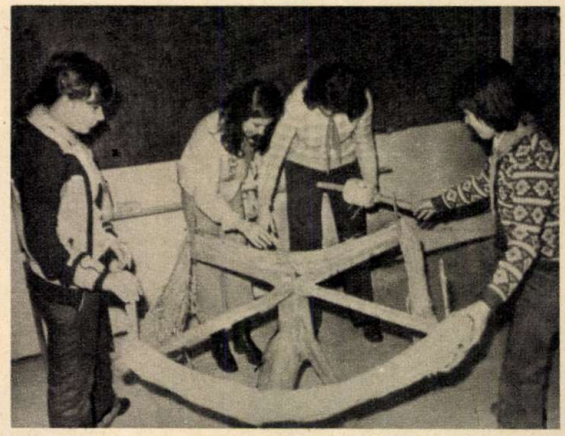

GEREBEN ÉS TILOLÓ

Zalka Máté szülőfalujában, Tunyogmatolcson az útörőcsapat tagjai, Nagy Zoltán igazgató és Sándor Miklósné rajvezető irányításával feldolgozták a kis szatmári község 968 éves történetét. Ezen kívül régi munkaeszközöket — guzsalyt, motollát, gerebent és tilolót — is gyűjtöttek

FOCISTÁK KERESTETNEK

A Magyar Labdarúgó Szövetség, a Képes Sport, a Magyar Rádió Szórakoztató Osztálya, a Magyar Úttörők Szövetségével és a Népsporttal közösen 1979-ben is meghirdeti a labdarúgó tehetségkutató akciót.

JELENTKEZÉS: 1979. március 17-ig a Népsport és a Képes Sport által közreadott – abból kivágható – jelentkezési lapon; személyesen, vagy levélben a megyei, budapesti, járási, városi, kerületi labdarúgó szövetségeknél, vagy a Magyar Rádió Szórakoztató Osztályán (1800 Budapest, Bródy S. u. 5–7.) vagy a Képes Sport szerkesztőségénél (1146 Budapest, Istvánmezei u. 7.) vagy a Magyar Labdarúgó Szövetségnél (Budapest, Népköztársaság útja 47.).

Jelentkezhetnek az 1964. szeptember 1. és 1965. augusztus 31. között született fiúk, akik NB-s és sportiskolai szakosztályoknak nem igazolt tagjai; egyéniteg, vagy az iskola válogatott csapata tagjaként a járási, városi, kerületi akciónapra jelentkeztek; a különböző iskolai, úttörőbajnokságokon, tornákon stb. tehetségükkel kitűntek, a testnevelők, szülők, szakemberek az akcióra „neveztek", illetve meghívtak.

A járási, városi, megyei és budapesti akciónapok során legtehetségesebbnek bizonyuló gyerekek – mintegy százhatva-

ZSIBONGÓ

A Pajtás TÁVIRATI IRODÁJA JELENTI

TÁRLAT A MOZIBAN

A Fővárosi Moziüzemi Vállalat egyre több filmszínházban rendez képzőművészeti kiállításokat, bemutatókat. A Kultúra filmszínházban a FŐMO és a Szabadság úti általános iskola rendezésében a nemzetközi gyermekév alkalmából februárban került sor a fővárosi II., III. kerületi iskolák tehetséges tanulóinak képzőművészeti kiállítására.

BÚVÓHELY — MADARAKNAK

A belvíz borította Hortobágyra csapatostól érkeznek a nyári ludak, a nagykócsagok, és trilláznak már a mezei pacsirták is. A Hortobágyi Nemzeti Park szakemberei nagy madárforgalomra számítanak, mert a víz alá került puszta nagyszerű tanyát, búvóhelyet ad a félénk madaraknak.

A NAGYCENKI HÁRSFASOR

A híres fasort több mint kétszáz évvel ezelőtt telepítette Széchenyi Antal felesége, Barkóczy Zsuzsanna. Az évszázados faóriásokat a közelmúltban „tatarozták". Levágták száraz ágaikat, megtisztították a fagyöngytől és betömték odvaikat. Tavasszal pedig előnevelt csemetéket ültetnek az öreg fák közé.

GYERMEKSZÍNDARAB

Móra Ferenc: Mindenki Jánoskája című elbeszéléséből írt színdarabot Katona András, a Szegedi Nemzeti Színház művésze. A bemutató a szegedi „kisszínházban" volt, de a Dél-Alföld más városaiban is láthatja majd a gyerekközönség.

KORALL-FOGAK

Egy japán fogorvos arra a felfedezésre jutott, hogy a legjobb fogpótló anyag a korall. Az eddigi kísérletek azt bizonyítják, hogy a korallból készült műfogak szilárdabbak és ellenállóbbak, mint azok, amiket kerámiából, ezüstből, aranyból vagy platinából készítenek.

TÉGLÁBÓL ARANY

A rézolvasztó kohók belső vakolatát évente cserélik, mert a tűzálló téglák ennél hosszabb szolgálatot nem bírnak. A plovdivi színesfémkutató intézet munkatársai kiderítették, hogy a kohók működése során a tűzálló téglákban értékes fémek rakódnak le: réz, ezüst, sőt még arany is. E fémek kivonása után a hulladékból zöld színezőanyagot állítanak elő, melyet az üveggyártásban hasznosítanak.

GYERMEKEK A BÉLYEGEN

A nemzetközi gyermekév alkalmából a Magyar Bélyegmúzem (Budapest VII., Hársfa u. 47.) kiállítást rendez a világ olyan bélyegeiből, amelyeken gyerekek vannak, gyerekeknek szólnak. Külön tárlóban mutatják be a legszebb magyar és európai mesesorokat. A „Gyermekek a bélyegen" elnevezésű kiállítást 1979. március 20-tól nézhetitek meg (hétfő kivételével) 10-től 18 óráig.

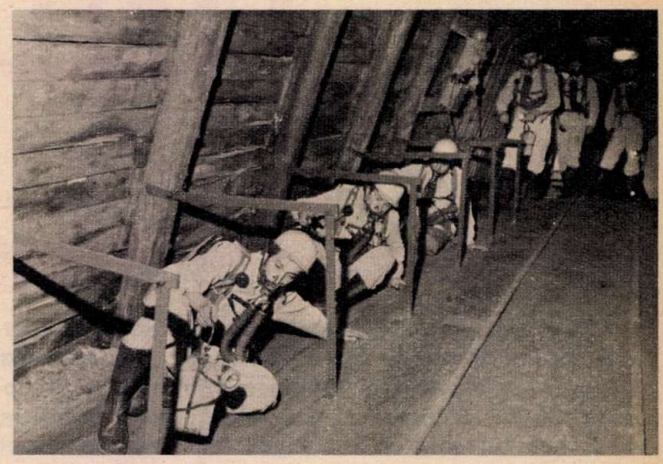

AZ ÉLETÉRT...

... végzik ezt a meglehetősen kényelmetlen munkát a bányamentő tanfolyam résztvevői. Az oktatás — amelyet több hónapos kemény elméleti és gyakorlati felkészülés követ — a Nógrádi Szénbányák Vállalat Központi Bányamentő Állomásán folyik.
Mégis azt kívánjuk tiszta szívből a bányamentőknek, hogy rendkívül nehezen megszerzett tudásuknak lehetőleg soha ne vegyék hasznát...

nan — Tatán országos kiválasztó táborba kerülnek júniusban. A kiválasztó táborban a résztvevőkből alakított csapatok — a felkészültség, játékkészség megállapítása érdekében — mérkőzéseket játszanak, majd a szakemberek összeállítják a két „legjobb" csapatot (32 fő).

A tehetségkutató akció legjobbjaiból kialakított két csapat bemutatót vív az őszi NB 1-es labdarúgó bajnokság nyitó napján egy vidéki NB 1-es mérkőzés előtt.

TÁSKARÁDIÓ — NAPELEMMEL

A Szokol táskarádióhoz is hozzákapcsolható ez a kisméretű napelem. Napsütéses időben, nyitott állapotban a hőenergiát elektromos árammá alakítja, majd elraktározza. Összecsukva kényelmesen hordható táskában, szatyorban, mivel könnyű és olyan lapos, mint egy körzőkészlet doboza.

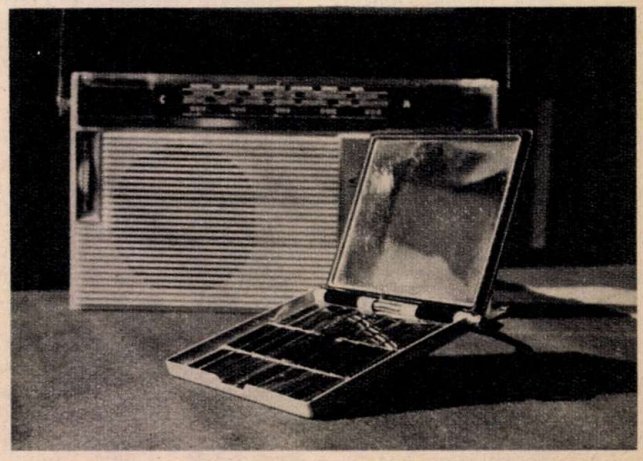

AMI NAGYON TUD FÁJNI...

Riadt arcok, ijedt tekintetek. Dacból kényszeredetten mosolygó fiúk, figyelemelvonó sulipletykákat suttogó lányok. És gyerekeiknél is jobban megszeppent szülők. Pedig — s ezt azok tudják igazán, akik már túl vannak a vizsgálaton vagy kezelésen — a félelemre semmi ok.

Budapest, V. kerület, Beloiannisz utca, Fővárosi Gyermekfogászati Központ. A bejáratnál tábla: Fogszabályozás, gyermekszájsebészet, gyermekfogászat. Önmagukban is rémisztő szavak. Ráadásul száz közül ötven esetben azért jön ide valaki, mert...

— ...Már három napja hasogat a fülem — tapogatja a fejét Szeredás Jutka hetedikes. — A doktor néni azt mondta, biztosan a fogammal van baj. Kisugárzik, vagy micsoda.

Jutka hosszas várakozás után sorra kerül, majd pár perc múlva boldogan lép ki a rendelőből.

— Semmi az egész! — biztatja társait. — Nem is éreztem, amikor fúrták, csak annyi volt, hogy brrr...

Ettől többen még kisebbre húzzák magukat, másoknak viszont megjön a bátorságuk és az ijedtebbekkel tárgyalásba kezdenek a helycseréről.

Szemügyre veszem a padokon helyet foglaló gyerekeket. Egy részük nyugodt, ők csupán fogszabályozóra várnak. „Nem nagy ügy — mondják —, rá kell harapni valamire és kész. Egy ideig hordjuk a szabályozót, utána elmehetünk fogpasztareklámnak."

Sokkal elkeseredettebbnek látszanak azok, akik szuvas, beteg foguk miatt jöttek ide. Mint például Vallay Péter és Török Zsolt. Már napok óta érlelődött bennük az elhatározás, de csak most döntöttek — a tanárnőjük segítségével. Kati néni észrevette, hogy a fiúk fancsali képpel fészkelődtek a székükön, nem figyeltek az órákon és a leckéjüket is elhanyagolták.

— Sajnos, sok szülőnek fel sem tűnik, hogy szenved a gyereke — mondja a tanárnő. — Igaz, a lurkók ilyenkor nagy színészek és igyekeznek úgy tenni, mintha nem is fájna az, ami nagyon tud fájni. Zsolt készülj, te következel!

Nyílik az ajtó.

A helyiség nagyjából olyan, mint a többi fogászati rendelő. A berendezés korszerű, a gépek és a fogbetegségek gyógyítására szolgáló eszközök modernek. A „felnőtt' rendelőkhöz képest a különbség annyi, hogy az itt dolgozó orvosok — összesen tizenhárman vannak —, ha lehet, még türelmesebbek, mindenkihez van egy-két jó szavuk.

GIRBEGURBÁN NŐTT FOGAK

— Nagy a forgalom, naponta általában ötszáz gyereket vizsgálunk, illetve kezelünk — törli meg a homlokát dr. Báder János. — Még vidéki iskolások is járnak ide.

A szomszédos székben szőke lány kucorog, dr. Reglődi Dóra vesz mintát a szájpadlásáról. Amíg a képlékeny plasztik megkeményedik, a doktornő elmondja, hogy csak minden második gyerek viseli szívesen a fogszabályozót. Pedig tizennégy éves korig érdemes megszokni, mert azon túl már nem lehet változtatni a fogak elhelyezkedésén. Ha girbegurbán nőnek, különböző mértékben őrlik az ennivalót, s amelyikre nagyobb terhelés jut, az hamarabb romlik, kopik.

A „GABI" A LEGJOBB

Kilépek a szobából, ahol már alig férünk. Egy egész osztály tódul be az ajtón, kötelező vizsgálatra jöttek. Erre évente kétszer-háromszor kerül sor, s az esetek többségében sikerül megelőzni a bajt, kiszűrni, gyógyítani a romlásnak indult fogakat. Vannak, akiknek éppen a vizsgálati napon fájdul meg a gyomruk, a fejük — micsoda véletlen...

— Az még hagyján, hogy a gyerekek tartanak a fogorvostól, de sokszor maguk a szülők akadályozzák a vizsgálatot — mondja dr. Czukor József főorvos, a Központi Sztomatológiai Intézet gyermekfogászatának vezetője. — A szűrő-

LEGNAGYOBB KINCSÜNK 4.

vizsgálatra gyakran állítanak be az iskolások olyan papírral, hogy „Gyermekem fogászati kezelését nem kérem." Pedig a rendszeres vizsgálat ugyanúgy kötelező, mint a védőoltás vagy a tüdőszűrés.

— Tulajdonképpen mitől romlik a fog?

— A helytelen táplálkozástól, amelyben nagy szerepet kapnak a szüntelenül majszolt édességek, és a rágás hiányától, amelyben a túlfőzött ennivaló a ludas. A napközis éttermekben — akárcsak otthon — gyakran kapnak például egyszerűen elkészíthető fasirtot a fiatalok. S akkor mit kezdjenek a fogazatukkal, amely ha egészséges, 4—500 kilogramm rágóerőt képes kifejteni? Így azután közvetve a puha kalács, a friss kenyér is ártalmas, későbbi betegségek forrása lehet — a rossz fogak ugyanis tizedannyi rágóerőre képesek.

— Tegyük fel, hogy minden gyerek pirított kenyeret, félig sült húst és rengeteg nyers gyümölcsöt fogyasztana. Ez elegendő lenne a szuvasodás megakadályozásához?

— Rendszeres száj- és fogápolás nélkül aligha. De ez nálunk nem divat. A boltokban kevés fogkefe és fogkrém fogy, ha a vásárlások statisztikáját nézzük, Magyarország valahol hátul kullog az európai nemzetek sorában.

Igen, ezt magam is tapasztaltam. Próbaképpen bementem Budapest egyik legnagyobb illatszerboltjába, s — illik, nem illik — megnéztem, hogy mit vásároltak a többnyire szüleikkel együtt érkező gyerekek.

A lányok kosarába főként Rexona, a fiúkéba Bac dezodor került. Esetleg egy-egy Amo szappan, merthogy a Fa pillanatnyilag hiánycikk... Csak Tulay Kriszti vett egy tubus Colgate fogkrémet, s azon mérgelődött, hogy a Kolynos megint elfogyott.

Eszembe jutottak Czukor főorvos szavai: „A magyar fogkrémek ugyanúgy megfelelnek a célnak, mint a drága külföldiek. Sőt, a „Gabi" elnevezésű, amely fluoritiont is tartalmaz, sokkal jobb, mint bármelyik külföldi gyártmány."

Ha csak az lenne a baj, hogy a gyerekek az angol feliratú készítményekhez ragaszkodnak...! Nagyobb baj, hogy többségük elfelejti reggel—este megmosni a fogát, vagy ha netán mégis nekilát, csak immelámmal dörzsöl rajta kettőt és kész. Most könnyen mondhatnám: meg kell tanítani, rá kell szoktatni őket. De megint csak eszembe jutnak a szülők levelei, amelyekben gyermekük felmentését kérik a fogászati kezelés alól.

Mivel lehetne meggyőzni a gyerekeket? Talán azzal, hogy a vizsgálat, az idejében végzett kezelés valóban nem fáj, mert a szupersebes fúrók, a hatásos érzéstelenítők már kitesszékelték a rendelőből a kellemetlen érzést.

Persze a városok rendelőiben nem rózsás a helyzet. Nagy a zsúfoltság, csúnyák a helyiségek. A Fővárosi Gyermekfogászati Központban arra gondoltam: mi lenne, ha a fogszabályozáshoz szükséges, ám rémisztő gipszlenyomatok és elcsépelt plakátok helyett játékok, könyvek várnák a gyerekeket?

A fogszabályozóról megint csak újabb témára bukkanok a jegyzetfüzetemben. A kivehető szabályozóval — amelyet éjszaka viselnek a gyerekek — nem kellemes aludni. Arról nem is beszélve, hogy hatásfoka ötöde a rögzített készülékeknek. Igen ám, de az utóbbit külföldről vásárolja az állam, s darabjáért 2—3000 nyugatnémet márkát (körülbelül 20—30 ezer forintot) ad ki. A szülők csak jelképes összeget fizetnek — pontosabban fizetnének, hiszen kevés gyerek, valóban csak a leginkább rászorulók kaphatnak a készülékből.

De ki a valóban rászoruló? Ezt orvosi szemmel viszonylag könnyű eldönteni. Nem úgy annak, akinek a lelkiismerete azt mondja: gyerek és gyerek között nem lehet különbség... Azt hiszem ez az, ami igazán és nagyon tud fájni.

Dési Péter
Fotó: Gaál Zoltán

(Következik: Ma még nem késő!)

Képeink:
1. Pilvax kávéház
2. A pákozdi csata

MÁRCIUS 15

1848. március 15. Forradalom Pesten, forrongás az egész országban. A Habsburgok által leigázott magyar nép végre föllélegezhetett. Lelkesedés, küzdelmekkel és véres harcokkal teli időszak következett. Ez a tizenhét hónap (1849 augusztusáig) történelmünk legdicsőbb korszakai közé tartozik.

*

Ezernyolcszáznegyvennyolc! az égen
Egy új csillag... vérpiros sugára
Életszínt vet a betegségében
Meghalványult szabadság arcára.

(Petőfi Sándor)

*

Midőn a szószékre lépek, hogy önöket felhívjam: „mentsék meg a hazát!", e percnek irtózatos nagyszerűsége szorítva hat le keblemre.

(Kossuth Lajos)

*

Szeresd a hazát! Boldog leszesz, ha férfikor napjaiban e szavakat úgy fogod érthetni, mint kell. Hazaszeretet egyike a kebel tiszteletre legméltóbb szenvedelmeinek; de sok kívántatik, míg annak tiszta birtokába juthatunk.

(Kölcsey Ferenc)

*

Szabadság! Itten hordozák
Véres zászlóidat,
S elhulltanak legjobbjaink
A hosszú harc alatt.

(Vörösmarty Mihály)

*

Csak a gyenge szereti önmagát, az erős egész nemzeteket hordoz szívében.

(Széchenyi István)

*

A magyar név megint szép lesz,
Méltó régi nagy híréhez;
Mit rákentek a századok,
Lemossuk a gyalázatot!

(Petőfi Sándor)

*

De néked élni kell, ó hon,
S örökre, mint tavasz, virulni...

(Kölcsey Ferenc)

Nekem nincs semmim e hazában,
De én egészen az övé vagyok.

(Petőfi Sándor)

*

Bennetek látom s remélem, hazám ifjai, nemzetem reményét... Még teljes erőtök módot, eleven vidámságotok kedvet ád a munkás iparkodásra.

(Wesselényi Miklós)

*

Földi! mit csináltok?
Kaszát kalapáltok?
Nem azt kalapálunk,
Fegyvert köszörülünk.

Szép piros harmatban
Fürösztjük kaszánkat,
Övig-övig vérben
Védjük jó hazánkat.

(Arany János)

*

A szabadság harczának népharcznak kell lenni. Ekkor a nép győzhetetlen.

(Egykorú felhívás szövegéből)

Hát elérkezett az idő... Barátaim, küzdésre termett, vér a véremből emberek: gyertek velem! Érzitek a kor lüktetését? Nekünk forog lázasabb gyorsasággal az újjászületni vágyó, vén földgolyó...

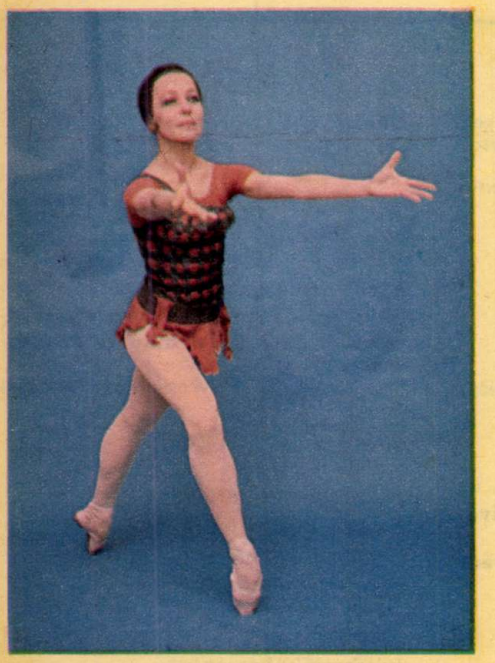

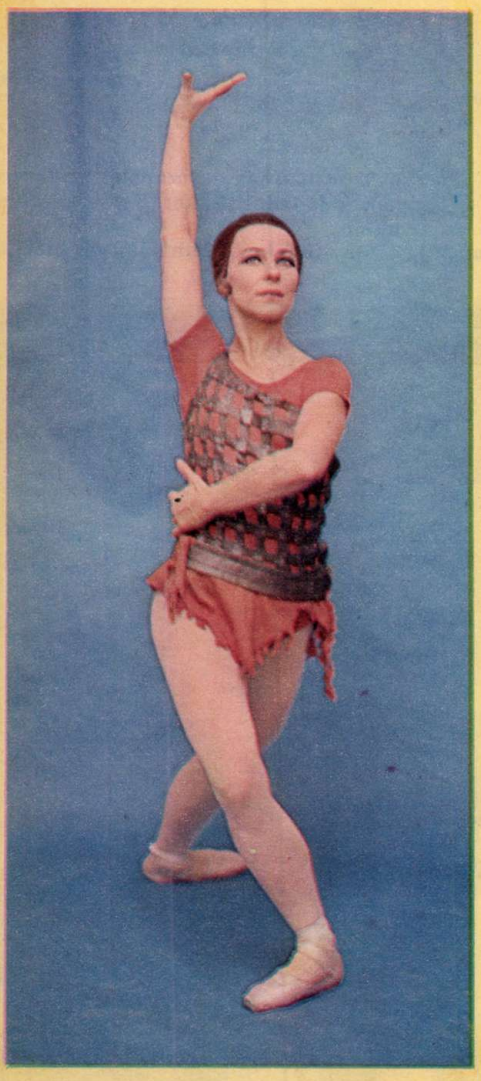

Már együtt vagyunk. Egyet akarunk. Izmaink feszülnek. Előre lendítenek. Kapaszkodjunk össze! Félelmetes erő a forradalmi tömeg. De mi nemcsak erősek vagyunk. Pontosan tudjuk, hogy mit akarunk... Rátettük az életünket!

„ELMONDOM"

a forrad

De vigyázz! A könnyű. Álnoks bekeríthet, pedi bukni nem szab szorítsa a zászl fejed maradjon éles, célod töret hozhatod el a h márciusban, vö

Indul el a

Lel

igazs

(TÁNCBAN ELBESZÉLTE:
OROSZ ADÉL, KOSSUTH-DÍJAS)

FOTÓ: WAGNER MARGIT
SZÖVEG: SOMOS ÁGNES

lmat

sem
rulás
netlenül
d
gyvert,
látásod
k így
irágbontó
usban

Nyújts kezet igaz barátoknak!
Ránk vár a feladat, hogy
a forradalom piros virágai
felüthessék fejüket a porból!

Gyilkosok! Érzem, hogy előnt a vér
forrósága, izmaim ernyednek...
én meghalok! De te menj, hagyj
engem, küzdj tovább!

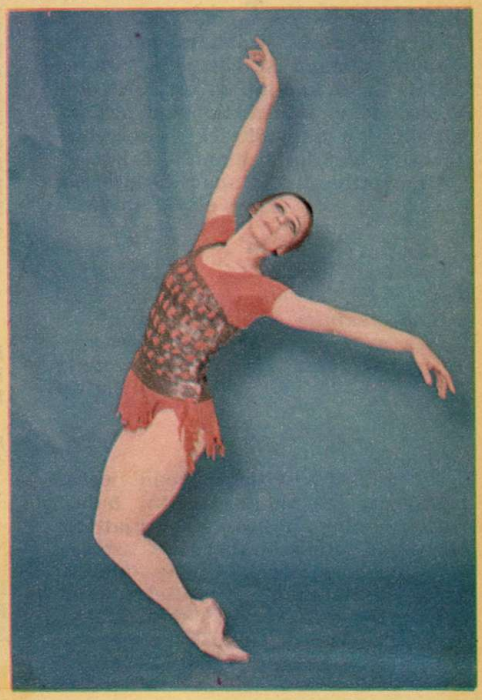

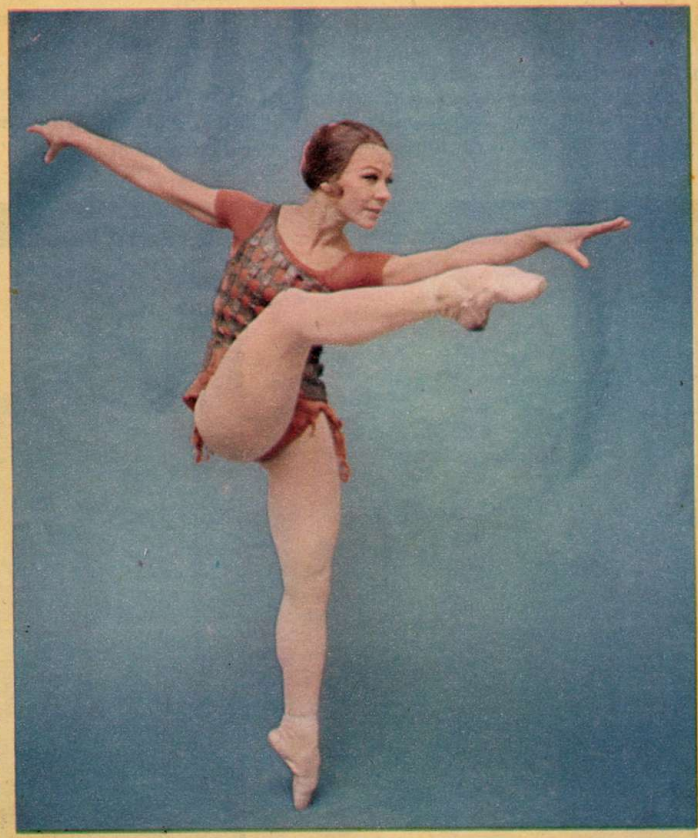

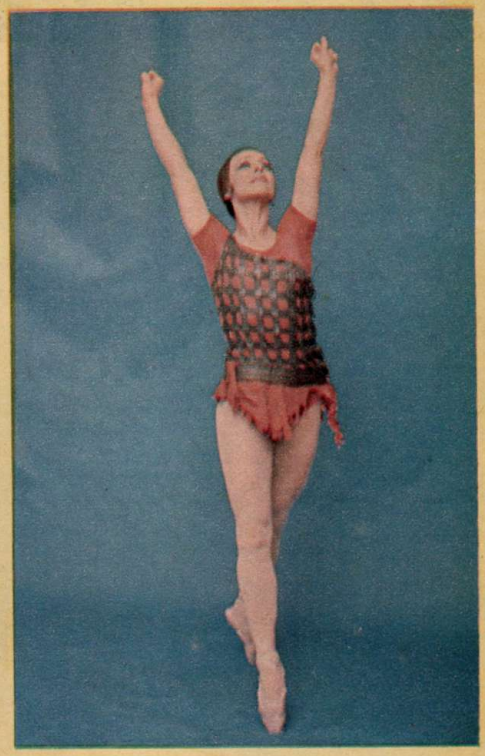

nra! Ne téveszd
Az elnyomottak
ga pajzsként véd.
nek látszik, amit
unk? Nem, a mi
győzni fog, mert
agyunk a jövő...

Még egy nagyot kiáltok, egy világraszólót:
ma elbukhattam, de holnap főnixmadárként
újraéledek! Nem gyűrhet le semmilyen erő,
csak szorítsd kezed ökölbe, s kezd újra meg
újra a harcot, amíg napfényre nem jut a világ!

MÁRCIUS 21

Ha jön a nép hé, nagyurak, mi lesz?
Rabló váraitokból merre fut
Hitvány hadatok?
Ha majd csörömpöléssel
Lecsukjuk a kaput?

(Ady Endre)

*

Magyarország proletársága a mai nappal a maga kezébe vesz minden hatalmat. A kapitalista termelés összeomlott, a munkásság nem hajlandó többé a nagytőkések és nagybirtokosok igájába hajtani a fejét.
(Mindenkihez. A Tanácsköztársaság első felhívása)

*

Robogj föl Láznak ifjú serege.
Villogj tekintet, világbíró kardunk,
Künn, a mezőkön harsog a Tavasz,
Harsogó Tavasz, kísérd el a harcunk.

(Ady Endre)

*

Ti háborút viseltek, egyedül jogos, igazságos, igazán forradalmi háborút, az elnyomottak háborúját az elnyomók ellen. Háborút a szocializmus győzelméért. Mindaz, ami a munkásosztályban becsületes, az egész világon a ti pártotokon áll.
(Lenin: Üdvözlet a magyar munkásoknak)

Vörös csillag, ragyogj és trónolj,
Mióta ember néz az égre,
Vörös csillag volt a reménye.

(Ady Endre)

*

A sváb-hegyi Nagyszálloda a mai naptól kezdve Budapest tüdőbeteg proletárgyermekeié. Mindaz a kényelem és gyógyulási lehetőség, amely eddig csak a kapitalistáknak állt a rendelkezésére, most a beteg gyermekek megrongált, szegény kis tüdejének meggyógyítása szolgálatában áll. Nem kell elpusztulniuk többé, emberré lehetnek ők is. Egészséges, dolgozó emberekké.
(Részlet a Vörös Ujságból)

*

Hozsánna néked, új isten, hozsánna!
Legyen szavad teremtés új igéje,
Formáld át sáros, bűnös, ócska
bolygónk,
Mit elrontott sok régi isten,
Te, istenek közt új és proletár...

(Tóth Árpád)

*

Én őt dicsérem csak, az élet anyját,
Kinek nővére Szépség és Szabadság
S kinek világa most hajnalodik.

(Juhász Gyula)

Fegyvert pucoltunk, sebet kötöztünk,
Üszkös haragon szikkadt a
könnyünk,
Sok jó elvtársunk nem ült már
köztünk
Vörös őrségen.
Mégis dúdolva, mese és nóta,
Nyájas anekdota járta közöttünk.

(Balázs Béla)

*

„Az első csapatzászlót egy verőfényes tavaszi napon kaptuk barátainktól, az ifjúkommunistáktól. Amikor azonban az ünnepségre készültünk, kiderült, hogy sok szegény gyerektársunknak nincs rendes ruhája, amiben eljöhetne. A vöröskatonák segítettek. Katonaruhát kaptunk, igazi derékszíjjal. Az édesanyák valahogy ránkszabták a zubbonyokat. Valamennyien a közismert Lenin-sapkát viseltük, kék és vörös nyakkendőnk, vörös karszalagunk volt. A zászlórúdon ötágú csillag ragyogott. Munkásifik készítették rézből."

(A Marx Úttörőcsapat egyik tagjának, Palesch Miklósnak a visszaemlékezéséből.)

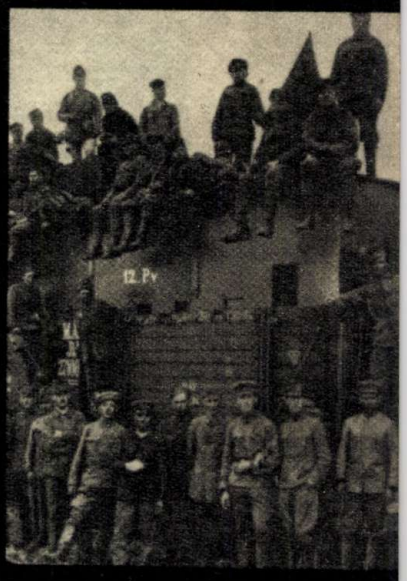

Veszélyben a munkáshatalom.
A páncélvonat harcra készen áll

Százezrek éltetik
a Tanácsköztársaságot

60 évvel ezelőtt forradalmi tavasz köszöntött hazánkra. Március 21-én kikiáltották a Magyar Tanácsköztársaságot. Történelmünkben először a munkásosztály ragadta magához a hatalmat

A felkelő nap beragyogja a gyárat

Ezer veszély leselkedett a Tanácsköztársaságra

TRAPPER

INDIGÓ FARMER

EZ VÉGRE MINDIG JÓ FESTÉKE INDIGÓ!

BUDA-FLAX HUNGARIA

ALAPANYAGÁT GYÁRTJA: LENFONÓ ÉS SZÖVŐIPARI VÁLLALAT

Vetélkedőnk újabb fordulójához érkeztünk el és ezúttal nem csak az állatokkal, de az Állatvilág e havi számában otthonaikkal, „lakásaikkal" is megismerkedhetsz. A képeken látható állatokat kell összehoznod fészkükkel, és ennek alapján küldd be a helyes válaszokat. Mint korábban, most is fűzünk néhány kisegítő megjegyzést az egyes képekhez:

1. Az őserdők titokzatos, rejtett életű lakója, állatkertekben is látható. Szereti a különböző gyümölcsöket, leveleket, de rovarokat is fogyaszt.

2. Folyók vagy tavak partján sétálva hintázó fészket láthattok a fűzfák hajlékony ágain. Vajon melyik madár készíthette?

3. Ez a halfajta a vizek mélyén hínárból és más vízinövények részeiből márciusban, áprilisban építi fel „otthonát". Mi a hal neve?

4. Ez a rovar is a víz alatt, a növények sűrűjében készít „otthont". (Olyan otthon ez, amely különösen akváriumban mutat nagyon szépen.) Lakója aprólékos munkával építgeti. Ismered ezt a rovart?

5. Annyit elárulhatunk, hogy ez az apró „építőmester" távoli rokonságban áll a méhekkel.

*

A megfejtéseket március 25-ig küldjétek be az Állatvilág szerkesztőségébe (Bp., Radnóti Miklós utca 15/a. 1137).

A Pajtás és az Állatvilág Fele-fele című közös rejtvénypályázata első fordulójának helyes megfejtése a következő: vadmacska – nagy pele – mezei pocok – erdei egér – vándorpatkány.

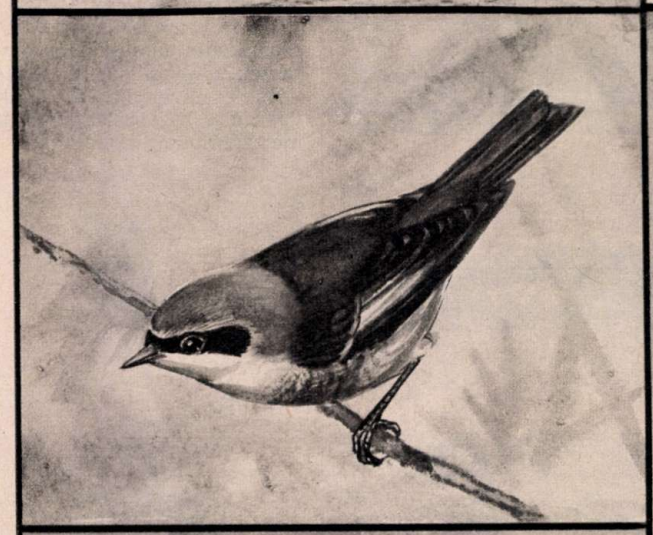

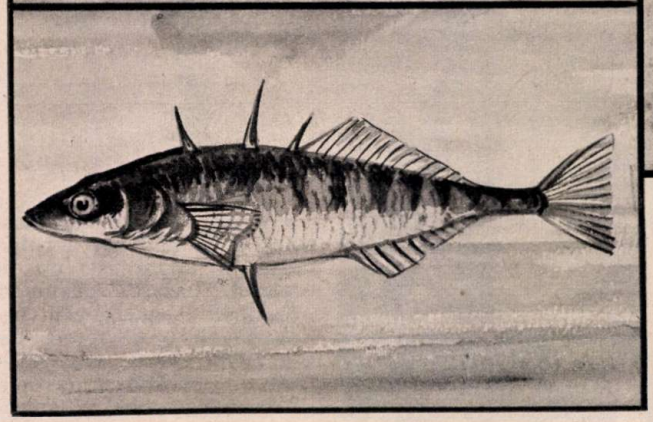

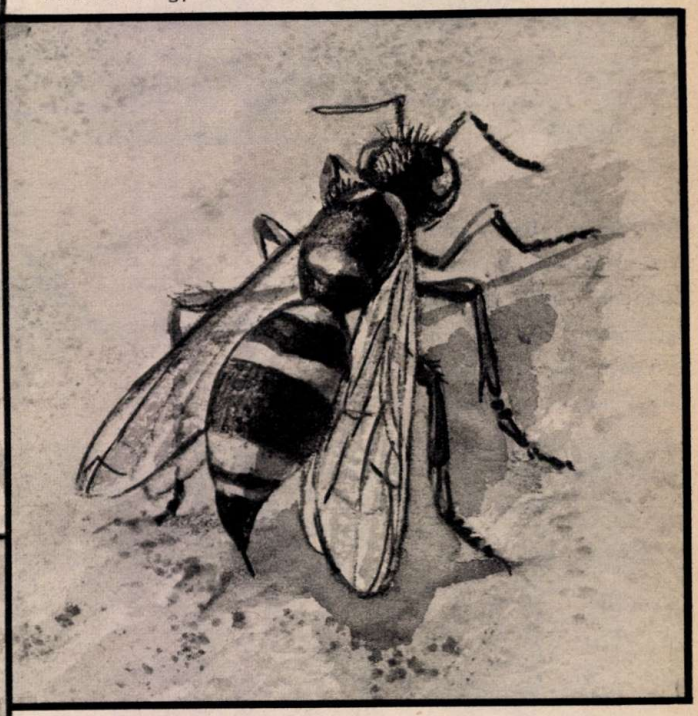

100,– Ft-os könyvutalványt nyertek: Fridnik Bea, Győr; Staudinger István, Guttamási; Csöndör József és Erzsébet, Budapest; Schméhl Ibolya, Budapest; Albert János, Kazincbarcika; Papp Antal, Budapest.

FELE-FELE 3.

UTÁNOZÁS

Honnan ered ez a szólás? Onnan, hogy az emberszabású majmok igen jó megfigyelőképességűek és mindent utánoznak amit látnak, tapasztalnak. Így csúfolják egymást az emberek is, pedig nincs igazuk. Mert a tanulás alapja, a gyakorlás is — utánzás. Tehát utánozunk, mint a majmok.

Egészen természetes, hogy a repülőgépek alakját, formáját a madarak repülésekor látottak alapján tervezték a mérnökök. Ezt megszoktuk, ezt ismerjük, ezt nem tekintjük utánzásnak — pedig mennyi mindent tanultuk mi emberek a növény- és állatvilágtól. Se szeri, se száma azoknak az eszközöknek, amelyek működéséhez az alapot a természet adta.

Néhány párosítást a kevésbé ismertek közül Botta Dénes fotóinak segítségével mutatunk be.

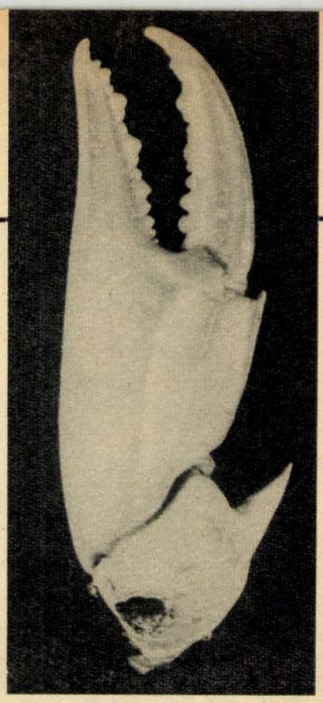

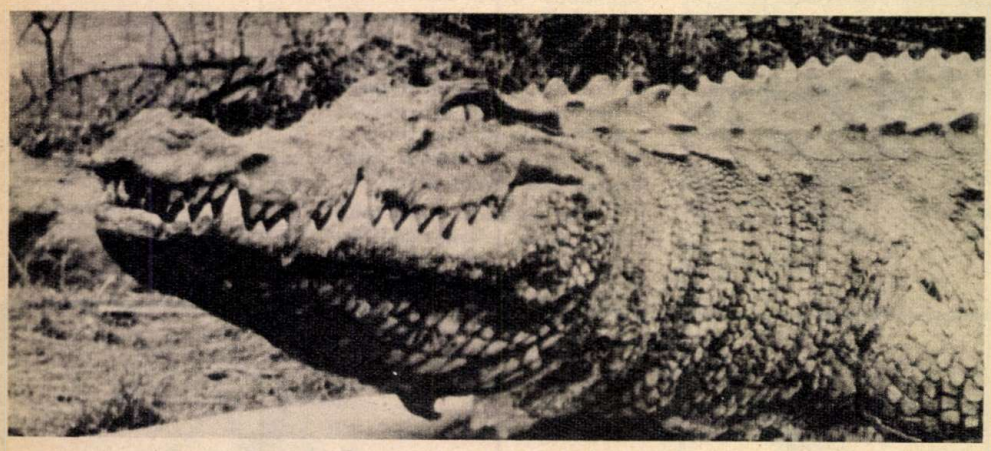

2. Akik tanultak már róla, akik ismerik a tavi, folyami vagy a tengeri rákot, bizonyára megcsodálták tökéletes ollóját, amely központi tengelyen forog, s a végein a kétkarú emelő elvénél fogva igen nagy erőt képes kifejteni.

A mintájára elkészített szerkezetet, amelyet a kertészek nagyon sűrűn használnak növények és ágak vágására, egyszerűen csak metszőollónak nevezzük.

1. A nevében is őrzi az elektromosságban használt krokodilcsipesz az eredetét. Könnyen, gyorsan, erősen kapcsolódik egymáshoz a két pofa. És ami közészorul... nos, az ottmarad.

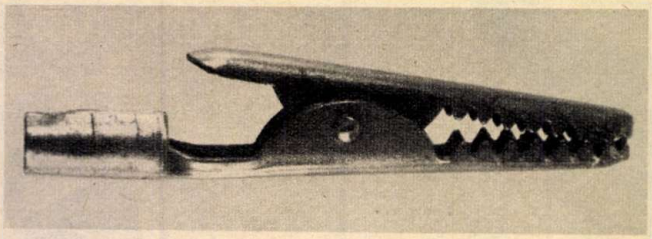

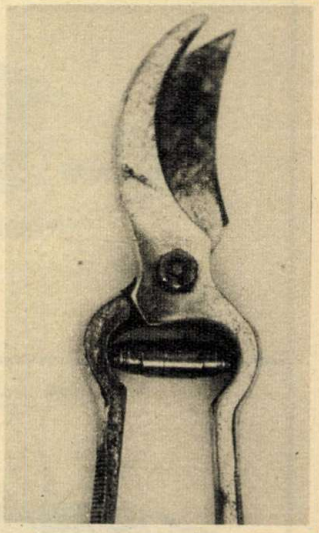

3. Tréfás szórakozás a bogáncs terését egymáshoz dobálni. Ahol a ruhához ér, mindjárt ott is marad, azaz odatapad. Kampói segítségével kapaszkodik a szövetbe. Ezt utánozzák le a ruhatervezők. A korábban használt kapcsok, gombok, villámzárak helyett alkalmazzák ezeket a „csalánrögzítő" műanyag szerkezeteket. De ezt nem érdemes dobálni, legfeljebb kidobálni, ha elromlott.

MAJOMSZOKÁS

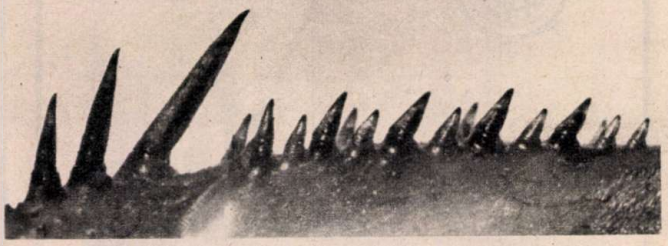

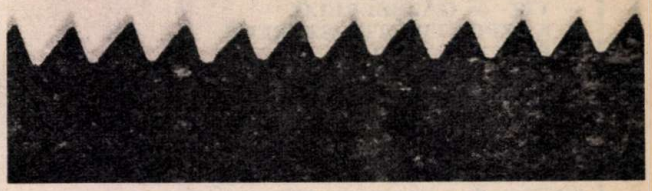

4. Borzasztó pusztítást képes végezni a sáska. A termést letarolják, lefűrészelik és felfalják. Az imádkozósáska (ez a neve) lába és a közönséges fűrész formája gyanúsan hasonlít egymásra. Nem hisszük, hogy a sáska csente volna el a fűrész formáját. Fordítva könnyebb elképzelni a dolgot.

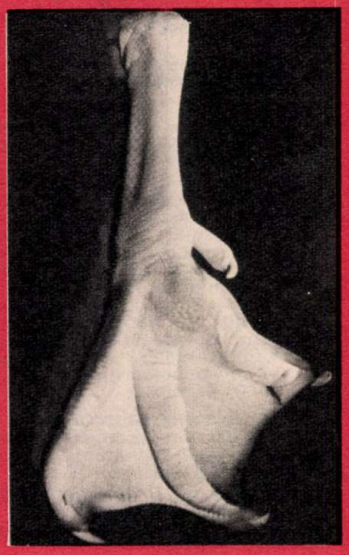

5. A békaemberek gyorsabban képesek úszni felszerelésük segítségével, mint a gyorsúszók. Véletlen ez? Dehogy! Nézz rá a két képre. Az egyik a liba lábának fotója. Az uszonyos láb és a könnyűbúvárok lábán levő műanyag uszony közötti hasonlóságot nem nehéz felismerni.

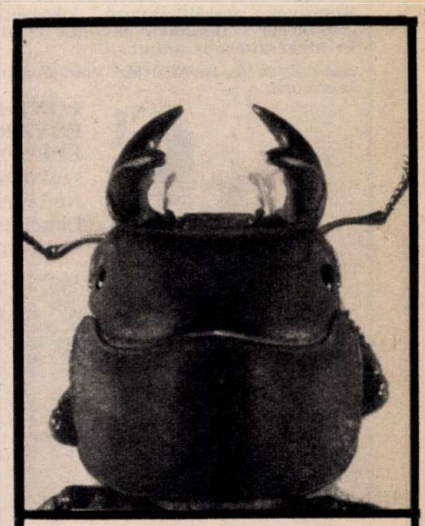

6. A nőstény szarvasbogár szarva és a harapófogó is rokonok. Harapnak és fognak. Nagyon nehéz szorításukból szabadulni.

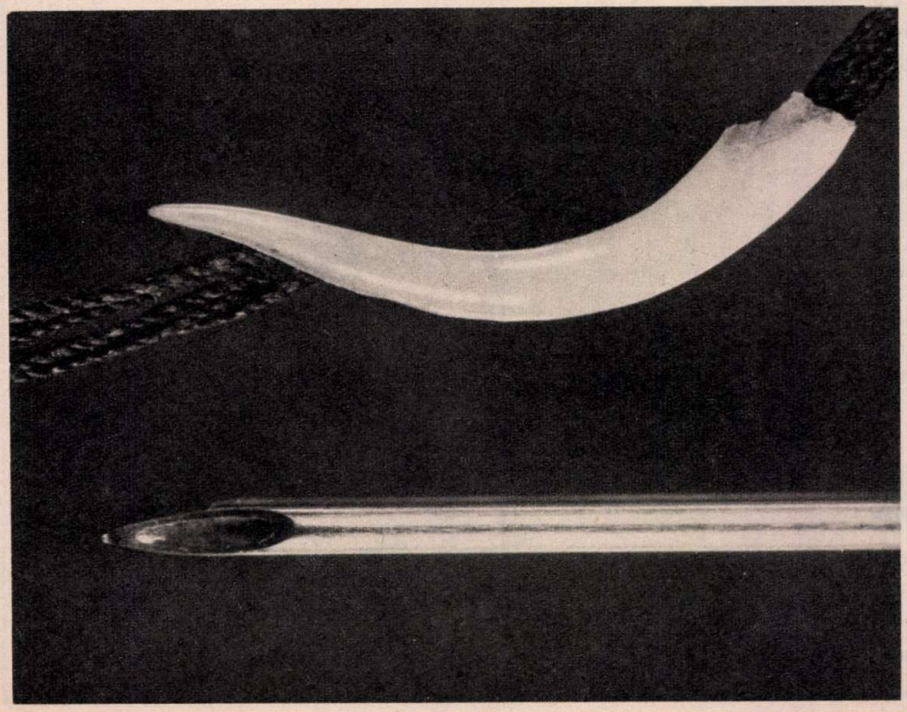

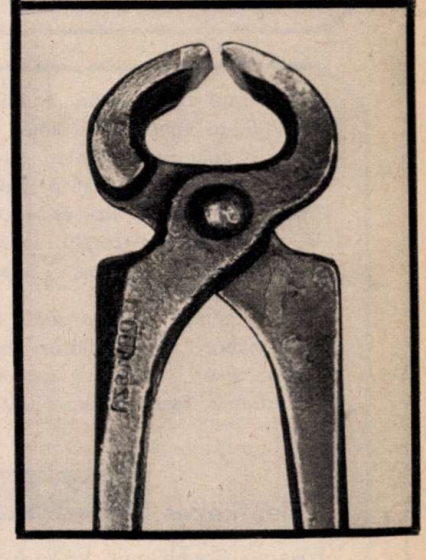

7. Injekciós tű és a vipera méregfoga. Mindkettő üreges, hegyes végű, rendkívül egyszerű módon tud a bőr alá folyadékot juttatni egyetlen szúrással.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

SZAKMUNKÁSTANULÓKAT FELVESZÜNK A KÖVETKEZŐ SZAKMÁKBA:

- **KŐMŰVES,**
- **ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ,**
- **ÉPÜLETASZTALOS,**
- **VILLANYSZERELŐ,**
- **VÍZ- és GÁZSZERELŐ,**
- **KÖZPONTIFŰTÉS-SZERELŐ,**
- **ÉPÜLETLAKATOS,**
- **HIDEG-, MELEGBURKOLÓ,**
- **SZOBAFESTŐ-MÁZOLÓ.**

Tanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a **14—17.** életévüket 1979-ben betöltik és az általánost elvégezték, illetve akik jelenleg a nyolcadik osztály tanulói.
Vidékieknek a tanulmányi időre tanulóotthont, teljes ellátást, tanulmányaikban szakképzett nevelőtanárok felügyeletét és segítségét nyújtjuk.

Igénybe vehető rendszeres és kedvezményes hazautazás, munkaruha, nyereségrészesedés, társadalmi ösztöndíj, különböző sportolási, kulturálódási lehetőségek.
Kőműves, ács-állványozó, központifűtés-szerelő, és vízgázszerelő szakmában havonta az alapösztöndíjon felül 250 Ft kiegészítést is adunk.

Személyes és levél útján való érdeklődésre részletesen válaszolunk.

PONTOS CÍMÜNK:
FŐVÁROSI 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT
szakoktatási csoport,
Budapest XIII.,
Lehel út 10/A.
Telefon: 409-545

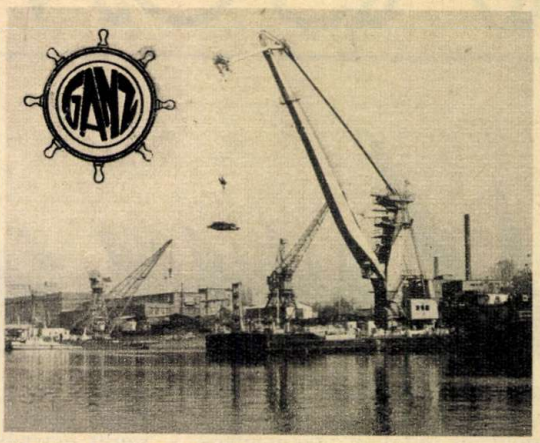

Az általános iskola 8. osztályát végző fiúk figyelem!

A Magyar Hajó- és Darugyár budapesti és vidéki gyáregységei szeretettel várják az általános iskolát végzett fiúk jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákban: **öntő, — gépi forgácsoló, — csőszerelő, — hegesztő, — szerkezetlakatos, — villanyszerelő, — asztalos, — ács, — fényező-mázoló.**
A szakmai képesítés megszerzéséről korszerű feltételek mellett, magas színvonalú elméleti és gyakorlati képzés keretében gondoskodunk.
A gondtalan tanuláshoz a vállalat a következő juttatásokat nyújtja: **kedvezményes étkeztetés, — munkaruha, — társadalmi tanulmányi ösztöndíj: havonkénti 250—500 Ft-ig, — kollégiumi elhelyezés, — pályakezdési előleg, a besorolástól függően 1500—2000 Ft,** — továbbtanulási lehetőség, — sportolási és kulturálódási lehetőség.

JELENTKEZÉSI MÓD:
a választott szakmát az általános iskolai jelentkezési lapon kell feltüntetni, illetve a megadott címeket személyesen közölni:

Magyar Hajó- és Darugyár Budapest XIII., Váci út 202. 1138 oktatási osztály
MHD. Balatonfüredi gyáregység személyzeti és oktatási osztály
MHD. Tiszafüredi gyáregység személyzeti és oktatási osztály
MHD. Váci gyáregység személyzeti és oktatási osztály

A Fővárosi Szerelőipari Vállalat az 1979—80-as tanévre beiskoláz szakmunkás tanulónak általános iskolát végzett fiúkat a következő szakmákba: **villanyszerelő, víz- és gázszerelő, központifűtés-szerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, kőműves.**

Vidéki tanulók részére saját kollégiumunkban teljes ellátást adunk. Tanulóinkkal minden szakmában társadalmi ösztöndíjszerződést kötünk.

Jelentkezés: **FŐSZER**

Fővárosi Szerelőipari Vállalat 1097 Budapest IX., Koppány u. 5—11. Telefon: 336-560/46-os mellék.

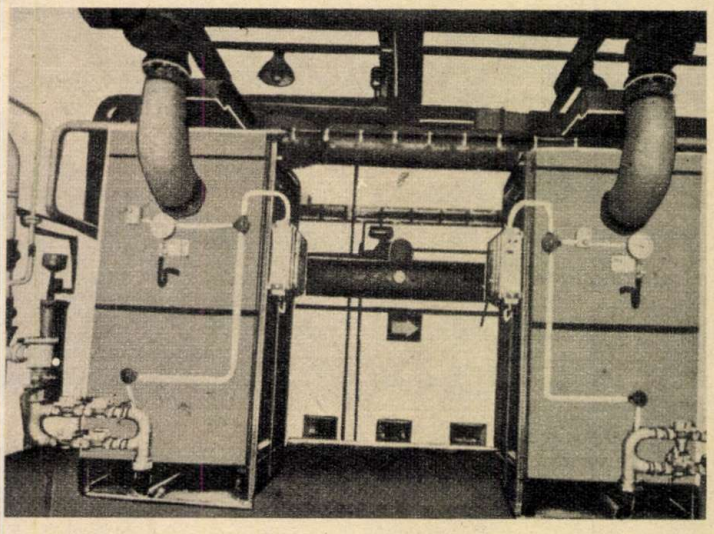

SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI FIATALOK FIGYELEM!

A Taurus Gumigyár Nyíregyházán szeretettel vár benneteket **GUMIGYÁRTÓ szakmunkástanulónak.** A rohamosan fejlődő, modern technológiával dolgozó gyárunkban szükség van jó szakmai felkészültségű, elméleti és gyakorlati tudású szakemberekre. Tanulóidő: 3 év.

Tanulóink a tanulóidő alatt havonta az évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően 110–650 Ft-ig terjedő ösztöndíjat kapnak, ezenkívül társadalmi ösztöndíjat is fizetünk részükre 250–450 Ft-ig terjedő összegben.

Nyári szakmai gyakorlatuk idején a legkiválóbb tanulóink 20 napot az NDK-ban töltenek, gyárunk költségén.

Az iskola befejezése után lehetőséget nyújtunk a továbbtanuláshoz. Elméleti képzés Nyíregyházán a 107. sz. Mező Imre Szakmunkásképző Intézetben, míg a gyakorlati képzés gyárunk tanműhelyében és üzemeiben folyik.

Taurus

Érdeklődni és jelentkezni lehet:
TAURUS GUMIGYÁR SZEMÉLYZETI ÉS OKTATÁSI CSOPORTJÁNÁL
4400 Nyíregyháza, Derkovits u. 107.

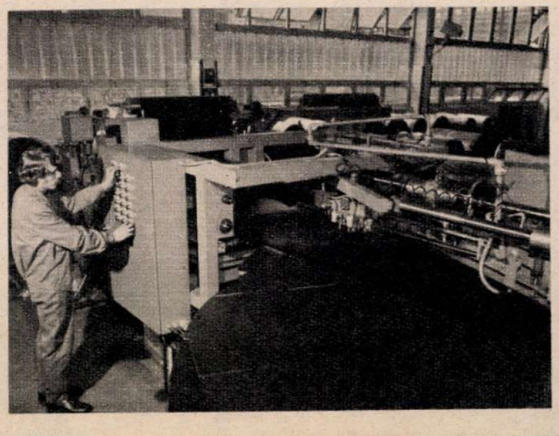

VÁRUNK BENNETEKET

az általános iskola befejezése után
cukrász és szakács tanulónak.
A Belvárosi Vendéglátó Vállalat
kiváló szakmunkásokat nevelt,
ez biztosítéka vállalatunk jó hírének
itthon és külföldön egyaránt.

Szerződéskötés esetén
a következő kedvezményeket nyújtjuk:

havonta 250,– Ft
vállalati ösztöndíj,
munkaruha,
térítés nélküli ebéd,
üdültetés,
a szakmunkásvizsga után
továbbtanulási lehetőség

Címünk:
Belvárosi Vendéglátó Vállalat
tanulmányi osztály
Budapest V., Március 15. tér 8.
1056
Telefon: 180-635

BELVÁROSI VENDÉGLÁTÓ VÁLLALAT
BUDAPEST V. MÁRCIUS 15. TÉR 8

»NAGY-LEGÉNYEK« KIS-PÁLYÁN

Az idézőjel mindössze arra való, nehogy valaki holmi hetvenkedő legényekre gondoljon. A szóban forgó nagylegények egyébként sem tartoznak az iskola óriásai közé. Mindössze ötödikesek, hatodikosok... vagy még kisebbek. Viszont az elmúlt két esztendőben ők nyerték Győr városi kispályás bajnokságát, másodikak lettek a Móra iskola által szervezett kupaküzdelmekben és e pillanatban tervszerűen és magabiztosan készülnek a Kispályás Pajtás Kupára.

— *Nem lehet bírni velük!* — mondja büszke panasszal Bolla Péter testnevelő. — *Mintha döfködné őket a napsugár... az első verőfényes napon kirontottak a szabadba, és azóta is alig-alig lehet „elkobozni" tőlük a labdát.*

*

Ravasz dolog ez. A tavaszi napsütés friss, élénk színekkel festi vadonatúj ra a világot, a levegő hőmérséklete még kellemesen hűvös, a labda pettyei csábítóan mosolyognak. Elkobozni a labdát?... Véget vetni a játéknak?!... Ugyan kérem. Mintha a természet örök rendjén akarna valaki ésszerűtlenül változtatni. Mintha azt kívánnád a vizektől, hogy ezentúl felfelé folyjanak. És egyáltalán! Pokolba a józan ésszel, gyerünk focizni...!

A papa nyomdokain... Tibi és Peti egyelőre remek játéknak tekinti a focit, de sokan bíznak abban, hogy később ők is méltók lesznek a Varsányi névhez

Az edzés alapos bemelegítéssel kezdődik. A kétszeres városi bajnokok a Kispályás Pajtás Kupában is szeretnének jól szerepelni

Az eredményes játékhoz a fejre is szükség van. Márpedig a „Ságvárisok" komoly terveket szőnek...

Kapusok figyelem...! Ez itt Horváth Tomi, a bombázó

De nem megyünk. Csak rontanánk a helyzeten. A „nagylegények", a Ságvári Endre Általános Iskola feliratú, zöld melegítőikben első pillantásra is igazi, megbonthatatlan közösséget alkotnak.

És persze a másodikra is. Mindenki tudja például, hogy ha más csinálja ugyanazt, az már nem ugyanaz. Tompos Imre és Fodor Levente például még csak fél éve rúgják a „bőrt", ezért aztán nem csoda, hogy az edzés során olyankor is messzire gurul tőlük a laszti, amikor egyáltalán nem kellene ezt tennie. A csoda az, hogy Kiss Zsolt hozza vissza nekik a labdát, holott Kiss Zsolt talán az iskola legjobb focistája, és mindamellett még nyolcadikba jár.

A két Varsányit meg alig lehet előcsalogatni a forgatagból. Pedig ez a név eléggé jól cseng talán még az ország határain túl is. Varsányi Tibor, a két fiú édesapja, a Rába ETO egykori kitűnősége néhány évvel ezelőtt a magyar labdarúgás egyik legnagyobb ígérete volt. Súlyos sérülés törte derékba pályafutását. Az élet persze nem áll meg, e pillanatban az ötödikes Tibire és a negyedikes Petire kell odafigyelni. Lehet, hogy a papa erőlteti rájuk egykori, nagyon is kézzelfogható álmait?...

— *Apunak egy a fontos* — mondja komolyan Peti. — *Hogy egészségesek legyünk, és sokat mozogjunk a friss levegőn. Hát akkor meg miért ne fociznánk...?*

A csapat tagjai természetesen kijárnak a Rába ETO gyönyörű stadionjába is, hogy végigizgulják a „menők" meccseit. És talán egy kissé saját jövőjüket is szemlélik a lelátóról, mert az NB I-es együttesben játszanak néhányan, akik a 70-es évek elején szintén a Pajtás Kupával kezdték pályafutásukat. Mint például Szabó Ottó, aki évek óta állandó tagja a nagycsapatnak.

— *Nagyszerű idők voltak!* — bizonygatja az egykori „Ottika" mosolyogva. — *És nagyszerű srácok! Komjáti András, Hannich Peti, Varga Jóska... ma már mind NB I-es focisták. Emlékszem, a margitszigeti Úttörő Stadionban óriási döntőt játszottunk „Győri Engels" néven a Barcsi Olimpiával. Csak az utolsó percekben veszítettünk 2:1-re. És bár akkor sírni tudtam volna mérgemben, most mégis azt mondom — csodálatos volt!...*

— *Nem rossz kis csapat ez* — mondja Bolla Péter elgondolkozva az edzés után. — *Talán visszük valamire. Ezek a gyerekek legszívesebben minden percüket a pályán töltenék. Van egy csomó kifejezetten ügyes játékosunk... Horváth Tomi, Kiss Zsolt, Kocsis Feri, a két Varsányi... Ellenfeleket is bőven találunk a környező iskolákban. Éppen ideje volna már, hogy ismét győri csapat játssza a döntőt a Pajtás Kupában...!*

Meglátjuk. Kispályán már mindenesetre nagylegények. Kívánjuk nekik is, a többi alakuló, szerveződő csapatnak is, hogy lehetőleg maradjanak is azok.

Később, a nagypályán is!

Cser Gábor
Fotó: Wágner Margit

Lazítás — verőfényben. Egy kis mozgás a friss levegőn labda nélkül is vidám móka!

TÖPRENGŐ

S A K K

Néha-néha még egy nagymester is elnéz a megnyitásban egy buktatót, ahogy ezt az 1928-as kissingeni versenyen váltott Euwe–Rubinstein játszma mutatja:

1. d2–d4 d7–d5 2. c2–c4 e7–e6 3. Hg1–f3 Hg8–f6 4. Fc1–g5 Hb8–d7 5. e2–e3 Ff8–e7 6. Hb1–c3 0–0 7. Ba1–c1 c7–c6 8. Ff1–d3 a7–a6 9. c4:d5 e6:d5 10. 0–0 Bf8–e8 11. Vd1–b3 h7–h6 12. Fg5–f4 Hf6–h5? Az erős világos futó lecserélése jó volna, de... **13. Hc3:d5!** Ezzel világos gyalogot nyert, mert 13. –, c6:d5 nem jöhet 14. Ff4–c7 miatt, ha pedig előbb 13. –, Hh5:f4, akkor 14. Hd5:f4 őrzi meg az anyagi előnyt.

Ilyesmi megeshet egyszer egy nagymesterrel is. De Rubinstein a már ismert úton másodszor is megbotlott: két év múlva, a San Remó-i versenyen Aljechin ellen lépésről lépésre ugyanígy folyt le játszmája, s Rubinstein ugyanígy elnézte a gyalogvesztést!

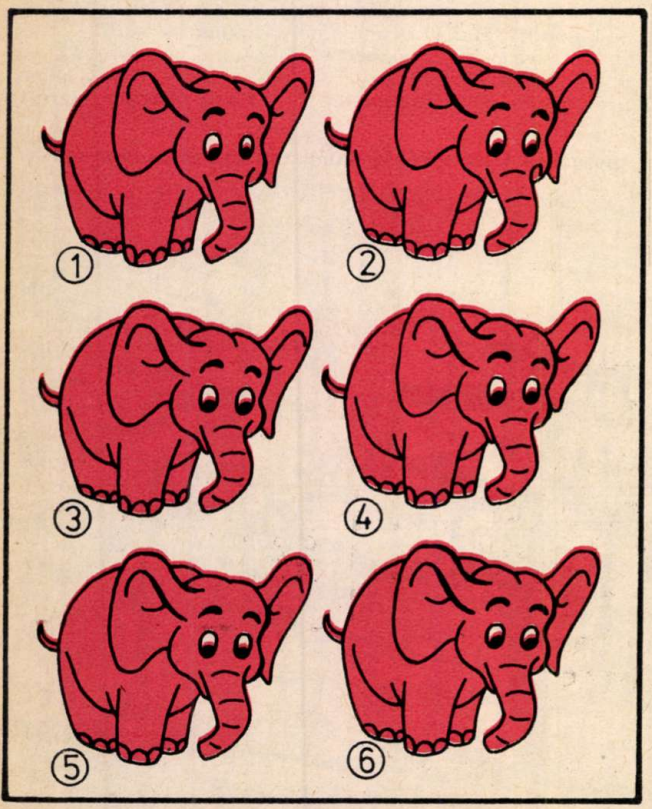

A LÁTSZATRA EGYFORMA hat elefánt közül valójában csak kettő teljesen egyforma. Melyek ezek?

A RAJZON LÁTHATÓ automata 1-es, 2-es és 3-as méretű golyókat válogat. (Eltérő méretű golyó selejtnek számít). Kérdésünk: te ki tudod-e válogatni a megfelelő méretű golyókat? A megfejtésben írd meg azt is, hogy a kiválogatott golyókból mennyi a piros és mennyi a fekete.

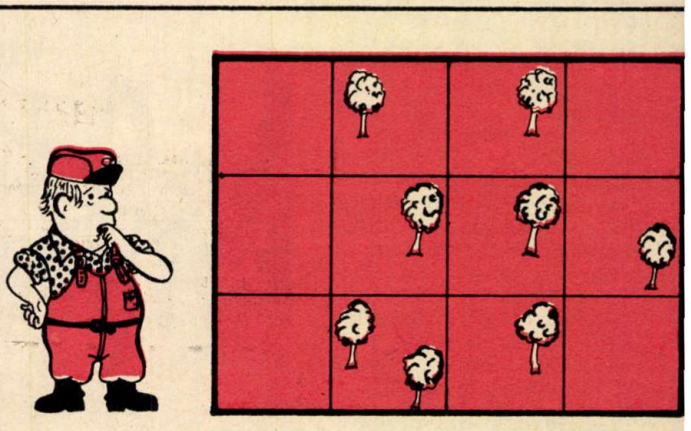

EGY EMBERNEK a telke 12 egyforma részből áll és 8 gyümölcsfa van rajta. Hogyan oszthatja fel 4 gyermeke között úgy, hogy mindegyik egyforma területet kapjon és mindegyiknek jusson 2–2 fa is?

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be!
Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a jutalomsorsoláson.
Beküldési határidő: március 22.

É	L	I	B	Á	
R	E	K	L	Y	
É	T	E	L	Á	
T	E	L	K	Ö	
S	E	N	D	E	
O	K	F	É	L	
K	Ö	Z	B	E	
Á	S	P	O	L	
L	Y	E	S	M	

EGÉSZÍTSÉTEK KI az ábra vízszintes soraiban található szótöredékeket két-két betűvel úgy, hogy hétbetűs értelmes szavakat kapjatok. Ha helyesen töltöttétek ki az ábrát, az első és utolsó oszlopba kerülő betűk függőlegesen olvasva egy-egy magyar költő vezetéknevét adják megfejtésül. Ki a két költő?

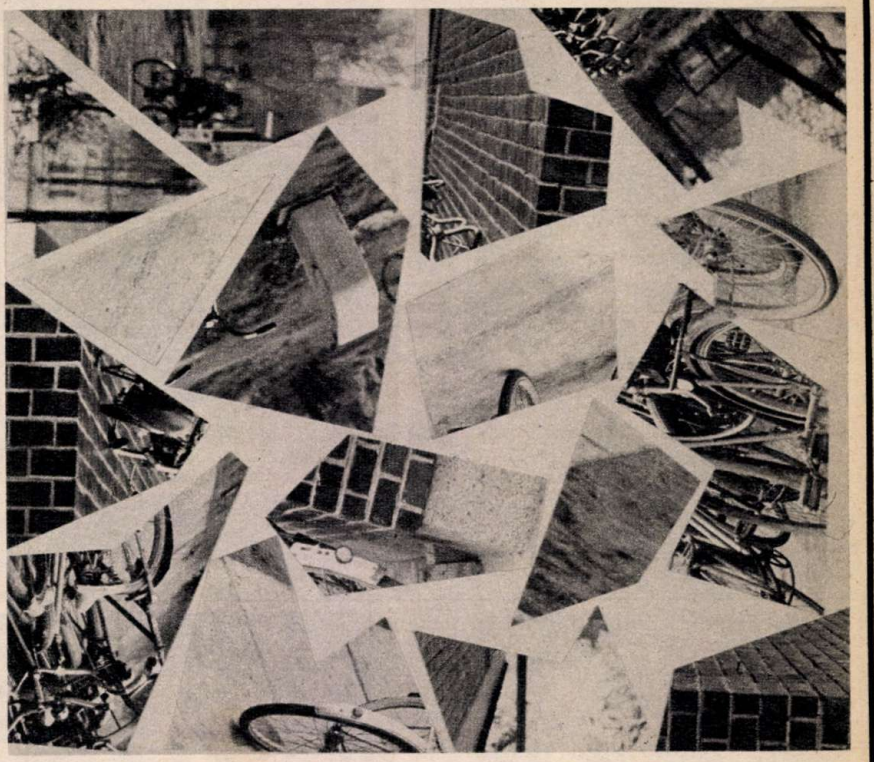

MIT ÁBRÁZOLNAK a kivágott és összekevert fotódarabkák?

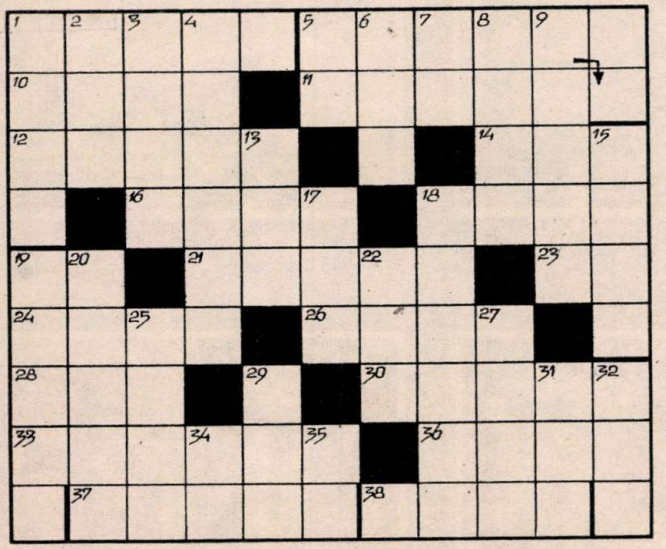

EGY CSOKOR RÓZSA

Elő sorainkban egy csokor rózsát nyújtunk át nektek. A rózsa szót azonban tegyétek hozzá gondolatban, mert mi csak a rózsák jelzőit írtuk az ábrába.

VÍZSZINTES: 1. Más néven pünkösdi rózsa. 5. A csipkebogyót termő vadrózsa másik neve. 10. Meg ..., megszégyenít. 11. A napsugár teszi a gyümölccsel. 12. A szekrénybe helyez. 14. Világifjúsági Találkozó. 16. Testrész, névelővel. 18. Az Azerbajdzsáni SZSZK fővárosa. 19. Tiltószó. 21. Kisázsiai, ókori görög város. 23. Oda és vissza híres énekegyüttes. 24. Óra jelzője lehet. 26. Göngyölegsúly. 28. R. L. É. 30. Látogatás. 33. Több, mint rossz. 36. Japán kikötőváros. **37. Ez a rózsafajta a gyógynövények közé tartozik. 38. Állóvízben élő, a víz színén úszó, nagy kerek levelű növény.**

FÜGGŐLEGES: 1. Sok kis virágával egész nyáron virító bokros növésű rózsa. 2. Osztrák, luxemburgi és spanyol autók betűjele. 3. Zadar, jugoszláv helység régebbi neve. 4. Tornában a test átfordulása a levegőben. 5. Kiejtett betű. 6. Menyasszony. 7. R. L. 8. A bolgár pénznem. 9. Becézett Aladár. 13. Varjú mondja. 15. **Magas szárú, fürtös fehér dísznövény.** 17. Támaszték. 18. Kis bárány. **19. Erősebb színárnyalatban különbözik csak a 32. számútól.** 20. Otthagyja az előadást, nem éppen irodalmi kifejezéssel. 22. A bányász is ezt teszi, ford. 25. Élő teremtmény. 27. Kikötőváros a SZU-ban. 29. Síp betűi keverten. 31. Női becenév. **32. A rózsának halványsárga virágú illatos faja.** 34. „Ö" táviratban. 35. Visszaűz!

A 9. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Keresztrejtvény: Ha van egy jó ideád, küldd be ide: rajta hát! 6×5 = 30: Villon. **Az öt szelet: „c". Keresd a párját:** 1—8, 2—5, 3—10, 4—7, 6—9. **Mi ez?** fatörzs. **Tíz utolsó:** Az elítélt beszéde. Sixtusi kápolnában. Katona: Bánk bán, Krúdy, Cooper, Jókai, játék, aki először üt, elsőkből az utolsók, Csehov. **Ahány ország:** 1b, 2b, 3c, 4b, 5c. **Öt garázs:** B, E, D, B, A, C, B, D, E, A, D, B, C, D, Á, E, B, C, D, A. **Hangszerek:** 1b, 2b, 3c, 4c, 5a, 6b. **Szolmizáld:** Mit iszol Attillám? Lárifári, dollár eladó. **Szundi:** 5—3—4—2—1.

NYERTESEK

A 6. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Barkó Csaba, Lauró Gabriella, Sürü Anikó, Budapest; Agyagási Edit, Ózd; Béres Mária, Mende; Czanik Gyula, Kővágóőrs; Fehér Mária, Törökszentmiklós; Gergely József, Hatvan; Gerlei Zsuzsanna, Ecser; Meggyesy Éva, Sátoraljaújhely; Henye István, Sopron; Libor Imre, Rákócziifalva; Mohella Éva, Kaposvár; Sántha Hajnalka, Szentendre; Szalóczy Natália, Miskolc; Székely Judit, Baja; Tóth Angéla, Kisnémedi; Viplak Katalin, Szigetmonostor; Üveges Zoltán, Miskolc; Zsemberi József, Szatymaz.

ISMERŐSNEK TŰNIK?

Biztosan láttad már ezeket a tárgyakat, legfeljebb nem nagyítón keresztül, vagy más szögből figyelted, e minden tekintetben egyszerű holmikat. Melyiket ismered fel?

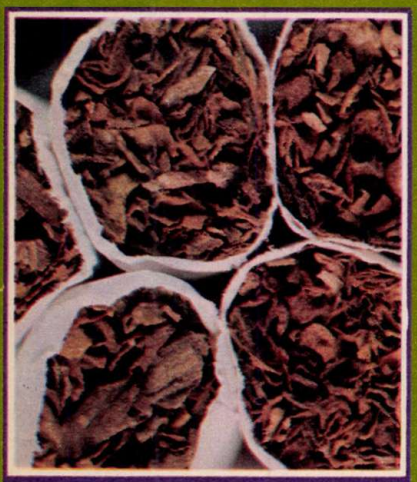

1

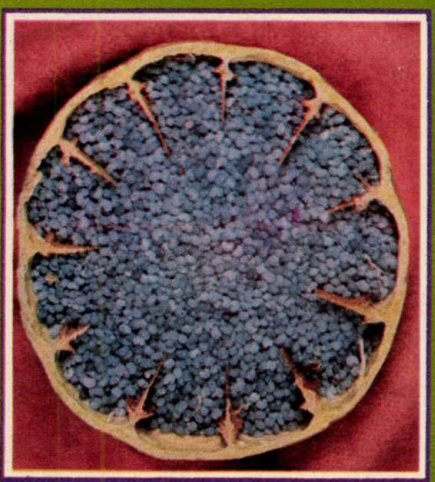

2

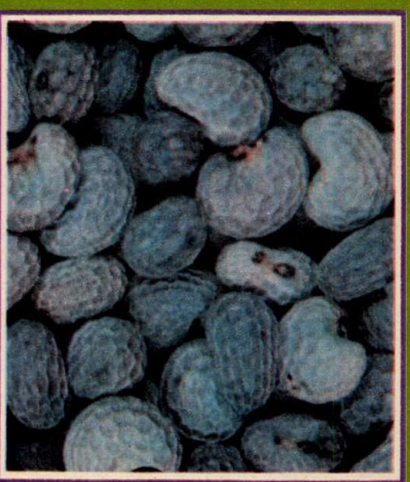

3

4

5

6

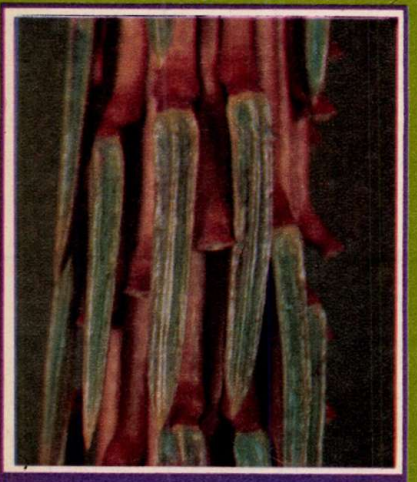

7

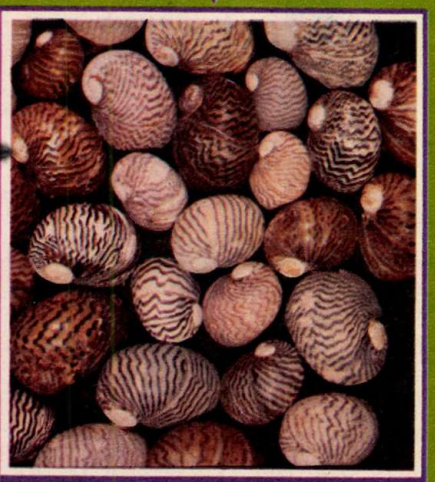

8

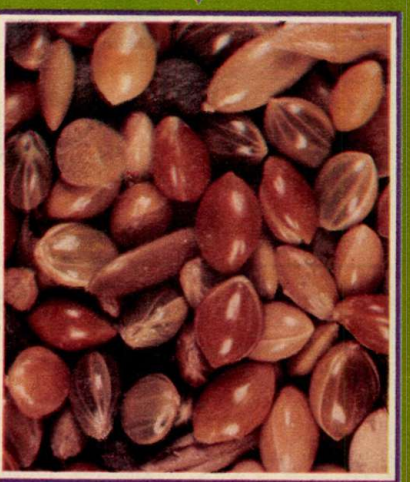

9

TI HOGYAN?

Lapunk március 1-i számában jelent meg a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsának felhívása a gyermeknapi országos játékra. Kíváncsiak vagyunk, hogyan fogadtátok a felhívást, mit szeretnétek játszani, milyen javaslataitok vannak. Szeretnénk folyamatosan tudósítani benneteket egy-egy úttörőcsapat felkészüléséről, alakuló terveiről. A felhívás megjelenése után frissiben megkerestem a Bogdánfy Ödön Úttörőcsapat (Budapest XI. ker.) Mókus őrsét, és a gyermeknapi országos játék terveiről, elképzeléseiről érdeklődtem.

Először hozzájuk mentünk, ha hívtok bennünket, a ti terveitekről is szívesen beszámolunk lapunkban.

Mindenki elsőnek akarta elmondani ötleteit, gát nélkül ömlött a szó a gyerekekből: nemzetközi gyermekév, nagyobb önállóság, jól kell sikerülnie...

— Nagyszabású, rendkívüli gyermeknapot kellene rendezni! Amilyen még nem volt — indította a beszélgetést Varga Marina az úttörőtanács titkára.

— Milyen színhelyet választanátok a nagy játékhoz?

— Gondoltunk arra, hogy a BEAC-pályán legyen, mert ott sok gyerek elfér — mondta Burányi Kati őrsvezető.

— Milyen játékokat szeretnétek?

— Sportosat! — folytatta Balázs Matyi. — Kihívhatnánk az úttörőcsapatunkat patronáló Csőszerelőipari Vállalat KISZ-eseit, és a Fényes Elek Szakközépiskola focicsapatát is. Tavaly volt cselgáncs- és vívóbemutató, ehhez hasonlót idén is rendezhetnénk.

— Akkor kézilabda-mérkőzések is legyenek, meg tornaruhás díszfelvonulás, az olyan szép! — vetette fel Molnár Zsuzsa.

— Mit szólnátok a Kamara-erdőhöz? — javasolta Sági Zsuzsa. — Én úgy képzelem, hogy igazi majális legyen, májusfákkal, nagy nyüzsgéssel. A már készülőben levő agyagjátékokból, könyvjelzőkből, kézimunkákból vásárt rendeznénk, és a bevételt a szolidaritási alapra fizethetnénk be.

— Azon törjük a fejünket, milyen játékokat készítsünk még — egészítette ki Kerekes Mónika. Otthon mindenki talál maradék anyagot, posztót, babákat ebből is varrhatunk. Vagy akár köthetnénk, horgolhatnánk is.

— Mindezeket a játékokat a helyszínen is elkészíthetnétek, ajándék-készítő versenyt is rendezhetnétek. Csinálhatnátok őrsi jelvényeket is. Mit szóltok hozzá?

— És a fiúk? — jegyezte meg tanácstalanul Sándorics Gyuri.

— Annyiféle anyag van — sietett segítségére valamelyik lány. — Hajtogathatnátok jelvényt, vagy más figurát drótból. Bőrmaradékokból is szép dolgokat lehet készíteni.

— Kiállíthatnánk azokat a szobrokat, domborműveket, festményeket, batikolt kézimunkákat, linómetszeteket, melyek a Csőszerelőipari Vállalat pályázatának felhívása alapján készülnek. A nyerteseket itt jutalmazná a bírálóbizottság. Rendezzünk vetélkedőt vagy akadályversenyt tréfás feladatokkal, olyat, amin jókat lehet nevetni. Miért ne lehetne mini „Ti és mi" — mondta Burányi Kati.

— Az iskolai szakkörök hogyan vehetnének részt a játékban?

— Szabadtéri színpadot is tákolhatnánk a Kamara-erdőben, szüleink biztosan segítenek — szaporodnak a javaslatok. Itt felléphetne az iskolai színjátszó szakkör, csupa vidám jelenetet adnának elő. A kicsiket a bábszakkörösök szórakoztatnák. Gondolnunk kell a harmadikos testvérőrseinkre is. A mókamesterek közös játékokat szervezhetnek.

— Jó lenne egy igazi tábortűz! Mert áltábortüzünk az van ám, de ez nem olyan hangulatos — ábrándozott Gyuri.

A táborozásból hozott ötlet Sági Zsuzsáé: felengedni száz léggömböt, a felében kis cédulák lennének, aki ilyet talál, nyerhetne valamit.

Felvetődött, hogy az énekkar is szerepeljen, sajnos kamarazenekar nincs a suliban. Legyen erdei bál! Erdei jelmezes bál!

Azt szeretnék, ha a vetélkedő témája kapcsolódna a nemzetközi gyermekévhez. A részleteket még nem dolgozták ki, az ezután következik. Ezeket az ötleteket egy őrs szedte össze — hamarjában, biztosan születnek újabb tervek is.

— Aszfaltrajzversenyt is rendezhetnénk! — jutott eszébe végül Jankó Áginak. — Csak ne essen az eső!

Hát eshet ilyen napon az eső?!

Géczi Éva

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

79.0650 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

VIV

VILLANYSZERELŐ REJTVÉNYPÁLYÁZAT NYERTESEI

I. FORDULÓ
Csavarhúzókészletet nyert: Gyenes Sándor (Tardona), Szabics Sándor (Fábiánsebestyén).
Fényképezőgépet nyert: Gábris Gabriella (Esztergom), Kiss Andrea (Tabajd), Vas Virág Ildikó (Miskolc).

II. FORDULÓ
Csavarhúzókészletet nyert: Csordás Péter (Szolnok), Hriczó József (Encs), Rácz János (Tatabánya), Szabó Sándor (Vác).
Fényképezőgépet nyert: Fekete Gabriella (Kiskunfélegyháza).

III. FORDULÓ
Csavarhúzókészletet nyert: Rudas József (Szücsi), Sípos Zsolt (Bicske).
Fényképezőgépet nyert: Császár Ágota (Dorasik), Kiss Erika (Paks), Simon Edit (Sajószöged).
A FŐDÍJAT (autós szerszámkészletet) KISPISTI LÁSZLÓ (Karácsond) nyerte.

A **2.** FŐ-
NYEREMÉNY

ANNYI CSOKIT NYERHETSZ,
AMENNYIT EL TUDSZ VINNI!
PERSZE CSAK AKKOR,
HA ÜGYES VAGY ÉS SZERENCSÉD IS LESZ
A SORSOLÁSON.
VEDD MEG
A MINI PAJTÁS REJTVÉNYMAGAZINT!

SZENZÁCIÓS!

79/12
XXXIV. ÉVF. • 1979. MÁRC. 22. • ÁRA: 3,50 Ft

PAJTÁS

EZEREGY SZÁLLAL

Erről még nem beszéltem veled. Talán azért, mert alig vagy fiatalabb nálam s rengeteg időt vesz el a játék. AKKOR minden játéknál jobban VÁRTALAK. Nagymamáék azon vitatkoztak, hogy Gergő legyél vagy Krisztián, Bernadett vagy Györgyike.

Nekem mindegy volt, hogy mi leszel, nekem az volt a lényeg, hogy LEGYÉL. Amikor hazahoztak a kórházból, csak néztelek, néha lopva megérintettem ökölbe szorított pici kezed. Játszani akartam veled, de nem engedték, azt mondták, vigyázni kell rád, nehogy beteg legyél. Kicsit dühös voltam, talán féltékeny is, úgy éreztem, mindenki körülötted forog. Egyszer anyu kiment a szobából és én belédcsíp-

A „haragszom rád" legfeljebb csak néhány percig, vagy óráig tart. Ilyenkor bevonulunk az első sarokba, és durcás arccal nézzük a világot. Utána – a bocsánatkérés helyett – megmutatjuk a másiknak legféltettebb kincseinket, eláruljuk titkainkat, s máris nagy a béke. És ez így természetes, hiszen TESTVÉREK vagyunk

tem. Nem nagyon, de te rettentő visításba kezdtél. Megijedtem, és azt mondtam anyunak, hogy éhes a baba, tessék neki enni adni, addig vigyázok rá, VIGYÁZOK RÁ, csak hagyja abba . . .

Mit gondolsz, jól vigyáztam rád? Azt hiszem, igen. És később te is vigyáztál rám az óvodában, vagyis, ha egymás mellé álltunk, nem ijedtünk meg senkitől. A suliba már akkora bátorsággal mentünk, hogy minden sarok előre köszönt nekünk. Egyszóval felcseperedtünk. Megbeszélünk mindent, ami fontos, vagy FONTOS lehet. Örülünk egymás ötöseinek, és otthon csak azért rosszalkodunk, hogy eltereljük a figyelmet, ha a másikunk rossz jegyet kapott.

Néha veszekszünk is, hogy melyik a jobb együttes, vagy, hogy ki-hol üljön a moziban. Ha megbántjuk egymást, rögtön kétségbeesünk és durcás képpel betelepszünk valamelyik sarokba. Ám gyorsan rájövünk, hogy valaki hiányzik. A mezőn nyargaló szél, a színes ceruzák legszínesebbike, az aszfalton a kabalagöröngy. Lábunk lépte, karunk ereje, testünk vére. TEST VÉRÜNK.

Megbántásunkat a szeretet szaggatja ezer szállá, és ezeregy szállal köt ismét egymáshoz. Mert soha nem bánthatjuk meg úgy egymást, hogy az komoly legyen. A komoly az, hogy a TESTVÉREM vagy, a TESTVÉRED vagyok.

DÉSI PÉTER

PAJTÁS NAP A MÚZEUMBAN

Jól érezték magukat azok a fővárosi gyerekek, akik szombaton (március 3-án) ellátogattak a Néprajzi Múzeumba. Az „Utazás '79" kiállítás keretében filmeket nézhettek, vetélkedhettek, rajzolhattak.

Délelőtt Dargay Attila volt a játékmester. A díszteremben az ő rajzfilmeit vetítették; a „Három nyúl" címűt, a „Pázmán lovag"-ot, és még néhány La Fontaine-mesét. Két film között a Kajlás naptárokra kértek a nézők autogramot. Dargay Attila meg sem tudta számolni, hogy hányszor írta le a nevét. Elfáradt ugyan, de azt mondta: „Értetek mindent!"

Délután két terembe is vártuk a versenyezni vágyókat. A második emeleten azok vetélkedtek, akik szeretnek és tudnak is rajzolni. Lapunk két grafikusművésze: Görög Júlia és Szitás György, valamint Mészáros Johanna, a múzeum munkatársa bírálta el a gyorsan készült rajzokat. Nem volt könnyű a döntés, mert

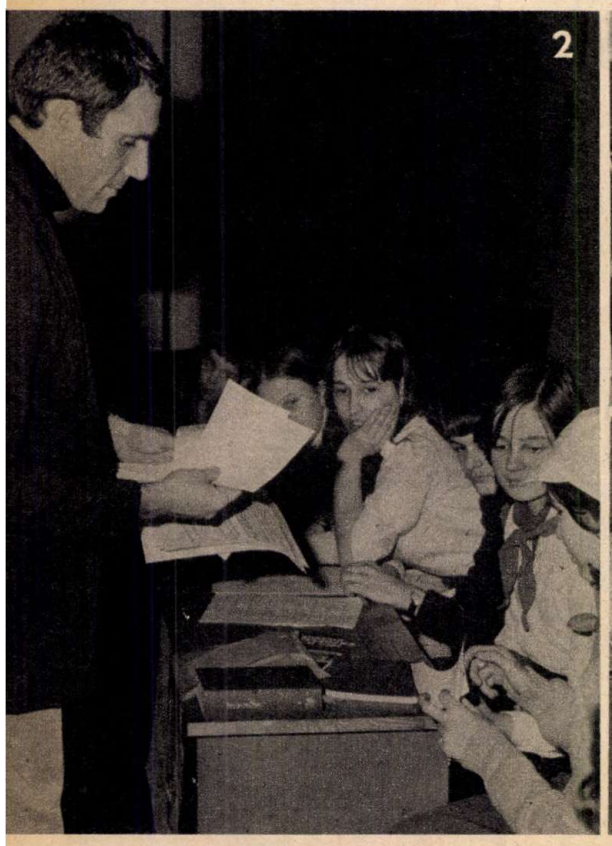

hiszen akadt jó néhány ügyes kezű rajzoló.

Ugyanabban az órában az első emeleti teremben a rejtvénykedvelők versengtek. A játékvezető: Radnóti László, a Rádió népszerű sportriportere volt. Kérdések, képrejtvények, beugratós játékok váltogatták egymást. Aki hazánk tájait jól ismeri, az könnyűszerrel gyűjtögethette a pontokat. A győzelmet végül is a Bogdánfy utcai iskola (XI. kerület) csapata nyerte. Második a Csata utcai (XIII. kerület) gárda lett. A harmadik helyen a Kada utcai (X. kerület) csoport végzett.

Az egész nap programjához még az „Országjáró totó" szelvényének a kitöltése is hozzá tartozott. (Még a nyugdíjas nagypapák is beálltak a totózók sorába.) Telitalálat ugyan nem akadt, de azért nagyon sokan kaptak kedves ajándékot.

Március 3-a ismét gazdagította a máris népszerű Pajtás-napok számát.

1. „Gyi lovam, gyi betyár" (A kislány talán éppen Petőfi sorain töpreng?) 2. „Végre egy könnyű kérdés." — mondja Radnóti László. „Sajnos, elég nehéz lesz a felelet." — olvasható le az arcokról. 3. Pillanatkép a „totozó"-nál. Mindenki arra kíváncsi: vajon hány találatot ért el. 4. A rejtvényes vetélkedőn viták előzték meg a válaszokat. Hát véletlen, hogy a Bogdánfy iskola csapata győzött? 5. Dargay Attila éppen a sokadik autogramot írja a frissen megjelent Mini Pajtásra. 6. „Íme a győztes rajz! Mihály Domokos műve-hirdeti ki Görög Júlia a zsüri döntését.

MOSZKVA, 1978-1980

ÍGY LÁTOM A VILÁGOT

1980. július 1-én Moszkvában a Szovjetunió Művészeti Akadémiájának termeiben nagy nemzetközi gyermekrajz-kiállítás nyílik a XXII. Moszkvai Olimpiai Játékok tiszteletére.

Ahhoz, hogy résztvevővé válhass e kiállításon, be kell küldened munkáidat az „Így látom a világot" című IV. nemzetközi gyermek képzőművészeti alkotás kiállítására.

A földön minden gyermek békét akar. Többet akarnak tudni egymásról, és barátkozni egymással. Örömteli életet akarnak élni, amelyben megvalósulhatnak kívánságaik, álmaik, örömeik.

Felhívjuk a világ valamennyi országának gyermekét, hogy vegyen részt a versenyen, amely lehetőséget ad nekik művészi alkotásokban kifejezni igyekezetüket a békéhez, boldogsághoz.

Küldd rajzaidat az „Így látom a világot" című IV. nemzetközi versenyre. Értesítsd barátaidat és ismerőseidet is erről a versenyről.

A verseny rendezői: a Lenini Komszomol, a V. I. Lenin nevét viselő úttörőszövetség, a „Pionyerszkaja Pravda" szerkesztősége, az „Olimpia–80" szervező bizottsága, a gyerekeknek alkotó írók és művészek szövetsége, a Szovjetunió Kulturális Minisztériuma, a Szovjetunió Oktatási Minisztériuma, a Szovjetunió Művészeti Szövetsége, a Szovjetunió Művészeti Akadémiája.

A versenyre minden 5–16 éves gyermek benevezhet. Feltételek a következők:

1. Azokat a munkákat fogadjuk el, amelyeket segítség nélkül, az utolsó két évben készítettetek.

2. Legfeljebb tíz rajzot küldhetsz be (Szakkörök, rajok 50-et, 60-at.)

3. A rajz méreteit nem határozzuk meg.

4. Az elkészítés módja bármilyen lehet: ceruza, pasztell, víz vagy gouache-festék, tus, stb. Elfogadunk metszetet, mozaikot, monotypet, rátétdíszt, batikot.

5. A rajzok témái: a szülői ház, család, anyuka, apuka, nagymama, játékok, a természet, állatvilág, a felnőttek élete, munkájuk az üzemben, a mezőn, építkezéseken, népszokások, nemzeti ünnepek és hagyományok.

A verseny legfontosabb témája a sportélet. Mindent foglaljon magába, ami valamilyen módon kapcsolódik a sporthoz. Legyen ez sportélet az iskolában, klubokban, az udvaron. Az a fontos, hogy ezt a témát a saját tapasztalatod alapján ábrázold. Szokatlan epizódot is bemutathatsz.

6. A munkák lehetnek egyéniek és közösek.

7. A rajzok beküldésének **határideje 1979. szeptember 1.** A borítékra ezt a címet írd:

Szovjetunió CCCP
Moszkva K–30
Szuscsovszkaja utca 21.
„Pionyerszkaja Pravda"

Minden rajz hátoldalára fel kell írni oroszul, angolul, franciául, spanyolul, vagy németül a következő adatokat:

a) A munka megnevezése (címe) b) A szerző vezeték- és keresztneve c) Születési éve d) Lány vagy fiú e) A tanár neve – abban az esetben, ha az iskola, vagy valamelyik szervezet küldi be a rajzokat. f) Ország, pontos cím.

A rajzokat nem szabad összehajtani és összetekerni.

A beküldött munkákat nem juttatjuk vissza. Ezek a verseny rendezőinek tulajdonaivá válnak, akiknek joguk van rendelkezni a további felhasználásukkal.

A kiállítás minden résztvevője oklevelet, katalógust, a verseny és az „Olimpia–80" jelvényét kapja.

200 szerzőnek a zsüri a verseny emlékérmet ajándékozza.

A legjobb munkák 50 szerzője különböző díjakat kap: képzőművészeti alkotásokat, könyveket és művészeti albumokat.

A legjobb sport témájú rajzok szerzőit az „Olimpia–80" szervező bizottsága és más szervezetek különleges díjaival tüntetik ki.

A verseny befejeztével kiállítás nyílik a legjobb rajzokból a Szovjetunió Művészeti Akadémiájának termeiben 1980. július-augusztusában a XXII. Moszkvai Olimpiai Játékok ideje alatt.

A történetben szereplő személyek nevét, a helyszínt megváltoztattuk, mert az események tanulsága túlmutat egyéni sorsukon...

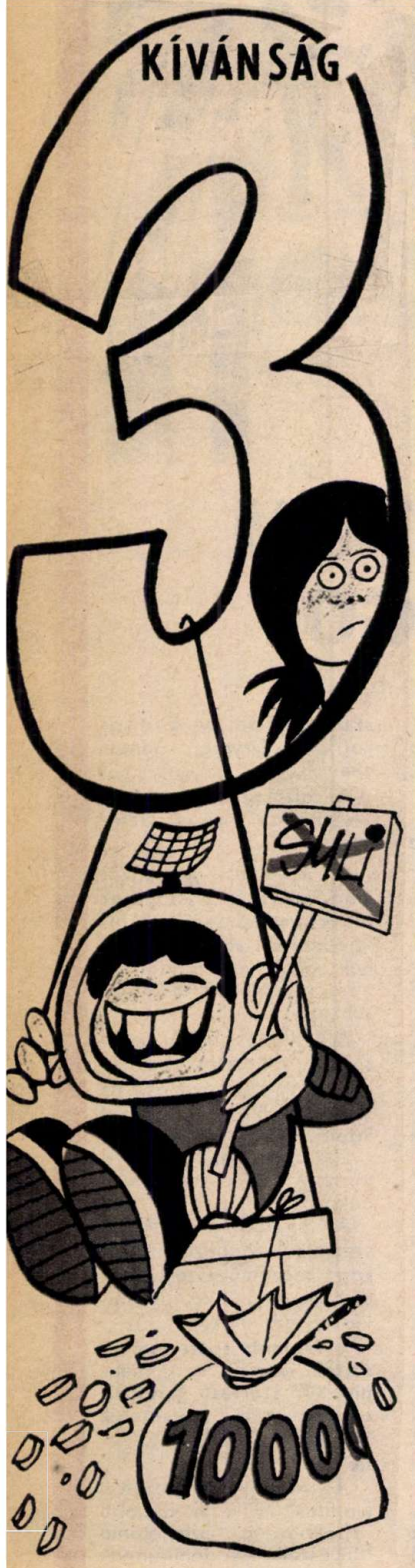

KÉREK EGY

A sorokat bizonytalan, írásban kevéssé jártas kéz vetette a kockás füzetlapra. Erről árulkodtak az ingatag, imbolygó betűk, ezt sugallták az egymás sarkára lépő helyesírási hibák. Mégis izgalmas, szívszorongató olvasmány volt a levél, amelyből idézek: „Ha lenne valakinek egy felesleges hajas babája és hozzá egy játékkocsija, arra kérném, legyen szíves juttassa el hozzánk. Nekem van egy kistestvérem, az ő álma a baba. Az édesanyám sajnos, nem tudja ezt a kérését teljesíteni. Négyen vagyunk testvérek, csak az édesapám keres. Tisztelettel: A. Gabriella nyolcadikos tanuló."

Az apró községben alig ezren élnek. A telet hajszoló tavasz hegyes körmű szelek hátán viharzik ide a környező dombokról, ilyenkor alig járnak az utcán. Végre feltűnik egy idős férfi. Megszólítom:

— Megmondaná, merre találom az általános iskolát?

— *Menjen a templomig, a tornya idelátszik. Amellett megtalálja.*

Felkaptatok az enyhén emelkedő főutcán az iskoláig. A kis, földszintes épületben könnyű eligazodni, kevés a tanterem. Hamar meglelem a tanári szobát. Az igazgatót keresem, elmennek érte. Amíg várakozom, megpróbálom eldönteni, mit tegyek: megmutassam-e a levelet, vagy kerülő úton érdeklődjem a kislányról, családjáról? Végül az előbbi mellett döntök és reménykedek: ha az igazgatóval, a tanárokkal együtt tapintatosan hámozzuk ki az igazságot, ezt a levelet nem sínyli meg a kislány, nem esik bántódása. Sok időm nincs a töprengésre. Az igazgató barátságosan üdvözöl, én pedig kertelés nélkül a lényegre térek:

— Ezt a levelet kaptuk az önök egyik tanulójától. Szeretnénk segíteni, kérem olvassa el.

Az igazgató már az első mondatok után kételkedve ingatja a fejét. Még az első oldal feléig sem jut el, amikor megszólal:

— *A kislány hozzánk jár, ismerem. Csakhogy ezt a levelet nem ő írta, ez nem az ő írása.*

— Nem? Hát akkor kié?

— *Szerintem az édesanyjáé.*

A meglepetéstől elál a szavam. Az igazgató, látva zavaromat, bizonyítékkal is szolgál.

— *Gabinak éppen itt van a magyar füzete, tegnap dolgozatot írtak. Győződjön meg róla...*

Elém teríti a füzetet, amelyben szép, gondos betűk sorakoznak, kifogástalan helyesírással.

Lassan körénk gyűlnek a tanárok. Együtt töprengünk: ugyan miért írhatta ezt a mama?

Gabi édesapja kőműves, édesanyja a háztartást vezeti. Három gyereket nevelnek.

— Nehéz körülmények között élnek? — kérdezem az igazgatót.

— *Eléggé. De szerintem azért ennyire nem sötét a helyzet. Sok kedvezményt kapnak, például a gyerekek négy forintot fizetnek naponta az iskolai ebédért. Ha nekünk szól a mama, játékot, hajas babát mi is adhattunk volna, talán mindenkinél gyorsabban, hiszen közelebb vagyunk hozzájuk, mint bárki. Egyébként Gabi nagyon jó tanuló, életvidám, kedves lány.*

— Mit gondol, tud erről a levélről?

— *Nem hiszem.*

Elbúcsúzom. Megállapodunk, hogy a történteket nem említjük meg sem a kislánynak, sem a szüleinek. Gabi nyugalmáért határoztunk így. Nyilván jóval többet tudtam volna meg a család életéről, sorsáról, ha beszélek a kislánnyal, a szüleivel. Csakhogy meggyőződésem: ezzel feleslegesen felkavartam volna érzelmeiket, megzavartam volna mindennapjaikat. Hiszem, hogy beszélgetésünk után az iskola igazgatója, a pedagógusok továbbra is — talán az eddiginél is jobban — segítik majd a családot, szeretettel veszik körül a gyerekeket. Alighanem szót váltanak a szülőkkel is és Gabi kistestvérének kerül valahonnan egy hajas baba.

Óvatosan lépkedek lefelé

HAJASBABÁT

a lejtős falusi utcán. A házat, ahonnan a levelet írták, alaposan szemügyre veszem. Az öreg épület frissen emelt falaknak támasztja roggyant hátát.

A papa, sok-sok erőfeszítéssel, új házat épít a régi mellé, teljesen egyedül, önerőből. Vállalkozása, igyekezete, hogy a félretett forintokból új lakást, az eddiginél szebb, jobb otthont teremtsen, megérdemli a legnagyobb tiszteletet. A lemondásért, a verejtékes munkáért dicséret és köszönet illet minden szülőt, aki mindenek fölé helyezi családja érdekeit.

Természetesen elképzelhető: Gabi nem is tudja, hogy szülei milyen nagy fába vágták a fejszéjüket. Talán még elképzelése sincs arról, mennyibe kerül egy tégla, vagy egy zsák cement. Talán — testvéreivel együtt — babák, játékok után vágyakozik és álmában sem gondol arra, hogy most szüleinek ilyesmire nincs pénzük. El kellene mondani nekik mindent! Már elég nagyok ahhoz, hogy megértsék: a holnapi jobbért, szebbért néha a mai jóról, szépről is le kell mondaniuk.

S nem a gondokkal küszködő papát-mamát kell nyaggatni, ilyen fura levélírásra késztetni, hanem játszani. Mivel? Ha nincs hajas baba, egy Gabi fabrikálta rongybabával! Ha nincs bőrfoci, egy mama varrta rongylabdával. S tudni kell várni, megérteni a felnőttek gondokkal teli életét, hogy holnap már új házba költözhessen egy új, egy igazi hajas baba.

Bőcs Ferenc
Fotó: Szalay Béla

A Menyasszony.
Farkas Anikó
munkája

Úgy kezdődött, hogy Philippe Gielen belga fotóművész Magyarországon járt és felkeresett bennünket, a fővárosi XX. kerületi úttörőház „Gaál Imre" rajzszakkörének tagjait. Elmondta, hogy egy kis művészeti csoport vezetője Belgiumban, és nagyon sok rokonvonást talál a két szakkör munkájában. Arról beszélgettünk, hogy milyen jó lenne a két csoportnak megismerkednie egymással. Így született a belgiumi magyar és a magyarországi belga gyermekrajzkiállítás ötlete.

Az ötletből — az Oktatási Minisztérium és a Magyar Úttörők Szövetsége segítségével — valóság lett. Mivel tudok egy keveset franciául, rám esett a választás, hogy Morvay László tanár úrral, szakkörünk vezetőjével együtt én képviseljem közösségünket. Amikor a Ferihegyi repülőtérről a szakkör több mint ötven rajzával, festményével, metszetével, szobrával együtt a magasba emelkedtünk, nem tudom, hogy holtsápadt voltam-e, vagy éppen a visszafojtott izgalomtól kitüzesedett az arcom. De a lényeg, hogy szerencsésen megérkeztünk a brüsszeli repülőtérre, ahol Gielenék vártak bennünket. Autón indultunk Liège városába, amely dimbes-dombos területen, nyolcvan kilométerre a fővárostól keletre, az Ardennek lábánál fekszik. A városban már mindenütt kiragasztották a házfalakra kiállításunk plakátjait.

A megnyitó két helyen volt: az egyik a liège-i Kulturális Központ nagytermében, a másik pedig a Cirque Divers-ben, vagyis a Téli Cirkusz nevű nagyon hangulatos kis klubban, amely a fiatal képzőművészek kedvenc találkozóhelye.

A két kiállítás tartama alatt vendéglátóink sok érdekes programról gondos-

RAJZKÖVET VOLTAM BELGIUMBAN

A szakkör több mint ötven rajza, festménye, metszete és szobra vendégszerepelt a belgiumi kiállításon

kodtak. Közös találkozón vehettem részt a liège-i képzőművészeti főiskola diákjaival egy brugge-i és brüsszeli autóbusz-kiránduláson, ahol világhírű festők képeit láthattam. Megnéztem a belga főváros csodálatos műemlékeit, sétáltam a Grand Palace szebbnél szebb kőcsipkés épületei között és kirándultunk Ostende-be, ahol életemben először szemtől szemben állhattam az óceánnal.

Liège lepedőnyi képes napilapja: a La Meuse (a várost átszelő folyócskáról kapta nevét), hosszú riportban értékelte a munkánkat, hangsúlyozva, mennyi fantáziát lát a magyar szakkörben. Nagy megtiszteltetés várt ránk a liège-i Kulturális Központban. Kiállításunkat megtekintette a belga kulturális miniszter, aki írt az emlékkönyvünkbe is. Nagyon kedves, meleg hangú sorokkal gratulált, és további jó munkát kívánt valamennyiünknek.

Sok belga gyerekkel ismerkedtem meg, legkedvesebb barátnőm Laura lett. Sajnos, gyorsan eltelt a tizennyolc felejthetetlen nap. Ám a búcsú új barátainktól mégsem volt szomorú: elhatároztuk, hogy rövidesen ismét találkozunk, s akkor Philippe Gielen elhozza magával a belga gyermekrajzkör legszebb munkáit.

Hazaérkezésünk után azonnal tervezgetni kezdtünk. A többiekkel együtt arra gondoltunk: mi lenne, ha a nemzetközi gyermekév alkalmából cseretábort szerveznénk Liège-ben és Zebegényben a belga, illetve a magyar rajzszakkör tagjainak? Nagyon bízunk abban, hogy a nyáron valóra válthatjuk elképzelésünket és a „Gaál Imre" rajzszakkör tagjai „élőben" is összebarátkozhatnak a belga rajzoló gyerekekkel.

Páczelt Andrea
ifivezető

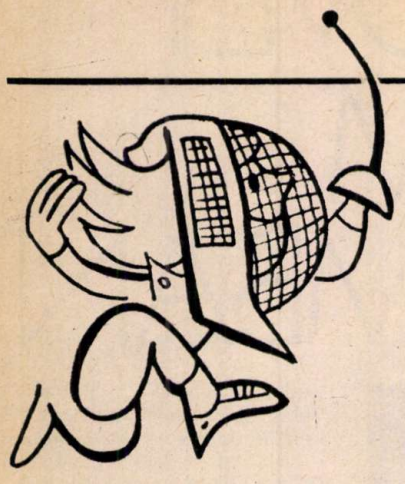

HURRÁ IDE SÜSS!

A Magyar Televízió népszerű gyermekműsora, az Ide süss! már kétesztendős. Most érkezett el a 25-ik adásához. Szerkesztőségünk őszinte szívvel gratulál a jubileumhoz. (Annyit elárulunk, hogy az induláskor mi is segítettünk televíziós kollégáinknak, hiszen a címet lapunk kölcsönözte.) Kívánjuk, hogy az elkövetkező hónapokban még több örömet és vidámságot nyújtson a műsor, melynek Rózsa György az irányítója és Vadkerty Tibor a rendezője.

Hurrá Ide süss!

FABIK KUPA

Befejeződtek az előkészületek Nagykanizsán, ahol ez évben már nyolcadszor rendezik meg április 5-én és 6-án a vívó Fabik Kupa országos úttörő egyéni és csapatversenyt. Az idén kétszázhúsz ifjú pengeforgatót várnak a MÁV NTE új tornacsarnokában kezdődő versenyre, amelynek fővédnöke dr. Bakonyi Péter világbajnok, a Magyar Vívószövetség elnöke lesz.

TANÁCSKOZTAK A BUDAPESTI ÚTTÖRŐVEZETŐK

A fővárosi úttörővezetők konferenciáját a Kertészeti Egyetemen rendezték meg. Suhajda Józsefné, a Magyar Úttörők Szövetsége budapesti tanácsának elnöke beszámolójában elmondta, hogy a több mint 160 ezer vörös-, illetve kéknyakkendős általános iskolás munkáját 11 ezer úttörővezető irányítja, s mintegy 35 ezer pártoló tag segíti.

A tanácskozás vitájában felszólalt Szűcs Istvánné, a Magyar Úttörők Szövetségének főtitkára. Elmondta, hogy az úttörőszövetség országos elnöksége sikeresnek tartja az elmúlt években végzett munkát. A budapesti úttörőcsapatok eredményesen valósították meg az Úttörővezetők VI. Országos Konferenciájának határozatait. A vita után megválasztották a Magyar Úttörők Szövetsége budapesti elnökségének 17 tagját. Az elnöke ismét Suhajda Józsefné lett.

„CSILI-CSALA" CSODÁI

Országszerte zajlanak az úttörőcsapatok kulturális szemléi. A körmendi járás Petőfi Sándor Úttörőcsapatának színjátszói a „Csili-Csala csodái" című jelenetet adták elő nagy sikerrel.

UTAZÁS ÚTLEVÉL NÉLKÜL...

... című pályázatunkra sok pályamű érkezett. (1978 őszén hirdettük meg. Arra voltunk kíváncsiak, hogy mennyire ismeritek az NDK-t.) A zsüri nemrégen értékelte a munkákat. Eredményhirdetésre az április 19-én megjelenő 64 oldalas számunkban kerül sor. Riportban mutatjuk be az első díjat nyert őrsöt és nagyszerű munkáját. Azonkívül közöljük azoknak a névsorát, akik jutalomban részesülnek.

Az NDK Kulturális Centruma elhatározta, hogy a legszebb pályamunkákat kiállításon mutatja be. Negyvenkét pályamű látható majd a centrum épületének földszintjén levő kiállítóteremben (Budapest V. kerület, Deák tér 3.). A kiállítás megnyitásának ideje: március 28., délután 14 óra 30 perc.

Felhívjuk a budapestiek, valamint a tavaszi szünet idején a fővárosban tartózkodó vidéki olvasóink figyelmét, hogy a kiállítás április 19-ig lesz nyitva.

ZSIBONGÓ

ORVTÁMADÁS

Az ablakon át tavaszi napsugár árad a szobámba. Házunk előtt gyerekek játszanak. De én most Hoang Van-ra és húgára gondolok.

Amikor az újságok közölték a kínai orvtámadás hírét, és az ostromlott városok között megpillantottam Coc Xam nevét, Hong Van története jutott az eszembe. Szüleit néhány évvel ezelőtt Dél-Vietnamban megölték az amerikai betolakodók. S amikor a fiú húgával a hátán elindult északra, a Coc Xam-ban élő nagymamához, súlyosan megsebesítette egy bomba. A kislányt csak azért nem égették meg a lángok, mert Hoang föléje hajolva saját testével védte őt.

Budapesten, a Heim Pál kórházban ismerkedtem meg vele. Tizéves lehetett, a haja azonban ősz szálaktól fehérlett. Ha tányér csörrent a kórteremben, vagy utasszállító repülőgép húzott el az épület felett, ijedten rezzent össze. De már tervezgetett. Azt mesélte, hogy ha hazatér felmegy a hegyekbe, köveket gyűjt és új házat emel a nagymama bambusznádviskója helyett.

Nem tudom, sikerült-e neki felépíteni a kőházat. Csak azt, hogy néhány hét óta Hoang-nak és testvérének újra félni kell. Hogy 1979. február 17-én egy csendes éjszakán megmozdultak a határmenti bozótosok, kínai csapatok törtek Vietnamra és Coc Xamt most is ágyúzzák...

Azt nem tudom pontosan megmondani, hogy mikor lesz vége a háborúnak. Talán holnap, holnapután, vagy?... De abban biztos vagyok, hogy egy nép, amely annyit szenvedett, annyi vért áldozott szabadságáért, az győzni fog!

Budapest, 1979. március 9.

Faragó György

A CIGI

Szédülés, fejfájás, majd később egy sor gyógyíthatatlan betegség. Igen, a dohányzásról van szó! A padon ülő fiú is jobban tenné, ha elkérné barátjától a kerékpárt, és tüdeje helyett az aszfaltot koptatná...

A HÉT VICCE

Laci megbukott földrajzból és egy nyugdíjas tanárnő készíti elő a pótvizsgára.

A napokban is hozzá akartak látni a tanuláshoz, de Laci sehol sem találta az atlaszát. Végül a tanárnő megígérte, hogy ifjúsága óta őrzött iskolaszerei közül kikeresi a sajátját.

— Tanárnő kérem — szólt erre Laci —, az az atlasz nem lesz jó... Félek, hogy nincs még rajta Amerika.

A Pajtas TÁVIRATI IRODÁJA JELENTI

ISKOLÁK „HAJDÚVÁZ"-BÓL

Szabolcs-Szatmár megye építőipari vállalatai „HAJDÚVÁZ"-panelekből építenek iskolákat. Kótaj, Nagyhalászi és Ajak község diákjai az 1980-as tanévben vehetik birtokukba a nyolc tantermes, két előadóval, napközis helyiséggel és tornateremmel ellátott iskolákat.

CSÁBÍTÓ KÍSÉRLETEK

Vegyész szakkört szerveztek Körmenden a Lacta Tápszergyárban az általános iskolák nyolcadikos diákjai részére. A pályaválasztás előtt álló gyerekek a gyár laboratóriumában vegyésztechnikusok segítségével dolgoznak. Nemcsak a tananyaggal kapcsolatos kísérleteket végeznek, hanem olyanokat is, amelyek felkeltik érdeklődésüket a vegyipari pálya iránt.

ÚJ ÚTTÖRŐHÁZ

A nemzetközi gyermekév alkalmából új úttörőházat építenek Baján, a Petőfi-szigeten. Az úttörőházban játék- és meseszobákat, klubszobát, könyvtárat, több szakköri helyiséget, barkácsműhelyt és színháztermet, játékudvart, sportpályát, szabadtéri színpadot és pihenőkertet létesítenek. Az új úttörőotthon ősszel nyitja kapuit.

ZENEISKOLA

Zeneiskolát avattak Salgótarjánban. A zeneoktatás új otthonában húsz tanterem, hangverseny- és karmaraterem, valamint szolfézstermek szolgálják a csaknem hatszáz növendék oktatását.

BÁNYÁSZ-SZAKKÖR

Bányászati szakkört alakítottak a tatabányai Ságvári Endre Általános Iskolában a Szénbányák Vállalat támogatásával. Bányászeszközök bemutatásával, filmvetítéseken és tájékoztatókon ismertetik meg a bányamunkát a 7—8. osztályos tanulókkal.

TANÓRÁK A KÖNYVTÁRBAN

A szombathelyi Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár gyermekkönyvtára a kölcsönzésen kívül rendszeresen tart foglalkozásokat a gyerekek részére. A szombathelyi iskolák diákjai és pedagógusai ebben a tanévben háromszáz órát töltenek a könyvtárban, ahol szinte minden tantárgyhoz megfelelő segédeszköz áll rendelkezésükre.

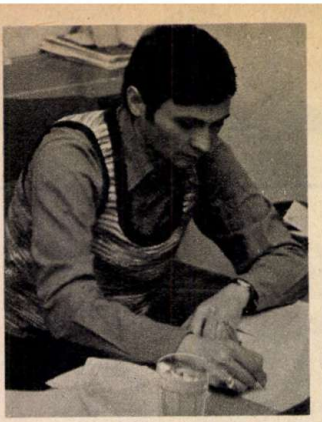

Lapunkat Dési Péter rovatvezető képviselte

Az iskola- és gyermekegészségügyről szóló riportsorozatunk utolsó részéhez érkeztünk. Úgy gondoltuk, az lesz a leghasznosabb, ha beszélgetésre hívjuk az orvosok, pedagógusok és gyerekek képviselőit. Négyszögletes „kerekasztalunknál" helyet foglalt dr. Jerney Judit gyermekgyógyász, dr. Szepesi Kálmán ortopéd főorvos, dr. Kovács László bőrgyógyász főorvos, dr. Danziger György fogorvos, dr. Kern Ágnes, az Országos Egészségvédelmi Intézet osztályvezetője, a XI. kerületi Köbölkút utcai általános iskolából Göndör Tiborné igazgató, Hajdú Istvánné osztályfőnök, Ablaka Edina és Németh Tamás hetedikes tanulók.

LEGNAGYOBB KINCSÜNK

...AMIT MA MÉG NEM KÉSŐ MEGVÉDENI!

PAJTÁS: — Államunk rendkívül sokat költ az egészségügyre, ezen belül arra, hogy a gyerekek ellátása minél jobb legyen. Vannak-e olyan jelenségek, amelyekkel mégsem lehetünk elégedettek?

GÖNDÖR TIBORNÉ: — Igen, és ezek elsősorban a tisztasággal kapcsolatosak. Nem lehet kialakítani a gyerekekben helyes egészségügyi szokásokat addig, amíg nincs mindenütt erre a célra alkalmas helyiség. Arra gondolok, hogy például a mi iskolánkba 900 diák jár, de étkezés előtt csak néhányan tudnak kezet mosni. Arról pedig már régen letettünk, hogy a testnevelési órák után mindenki tusolhasson.

DR. KOVÁCS LÁSZLÓ: — A feltételek sajnos még az új iskolákban sem megfelelők. Hajlamosak vagyunk erre legyinteni, mondván, hogy a változtatásra semmi remény. Ennek pedig csak az lehet az „eredménye", hogy a gyerekek lassan már nem is igénylik a tiszta ruhát, fehérneműt, a gyakori kézmosást.

DR. KERN ÁGNES: — Éppen ezért lényeges a pedagógusok példamutatása, leleményessége. Sok olyan régi iskolát is láttam, ahol vannak jól felszerelt öltözők, kifogástalan mosdók és zuhanyozók.

PAJTÁS: — Azért a szülők feladata is, hogy tisztaságra neveljék a gyerekeiket?!

DR. DANZIGER GYÖRGY: — Igen, pedig ezt a munkát gyakran teljes egészében az amúgy is sokat vállaló pedagógusok kapják. Holott nem vagyok biztos abban, hogy a pedagógusokat megtanítják-e, miként neveljék tisztaságra a fiatalokat? Úgy gondolom, ezt a „tárgyat" be kellene iktatni a tanárképző főiskolák, egyetemek tananyagába.

DR. JERNEY JUDIT: — A gyakorlatból tudom, hogy jó néhány szülő — beosztására, munkájára hivatkozva — nem sokat törődik a gyerekével. Egy ideig iskolaorvosként dolgoztam és láttam, hogy a göndörített hajú, manikűrözött nagylányok piszkos alsóneműben jártak. Szerintem a betűkre, a számtanra a pedagógus tanítsa meg a gyerekeket, a tisztaságra viszont a szülő.

NÉMETH TAMÁS: — A mi tornatanárunk minden óra után elmondja, hogy mosakodjunk rendesen, de harminc srác közül jó, ha öt lelocsolja a kezét. Tisztasági csomagot olyan kevesen szoktak hozni, hogy az egész iskolából még egy fél osztálynak valót sem lehetne összegyűjteni.

DR. KOVÁCS LÁSZLÓ: — A „kellékek": szappanok, desodorok bőséges választékban állnak az illatszerboltok polcain. Néhány éve Kubában jártam, ahol abban az időben még kevés volt a szappan. Ennek ellenére a kubai gyerekek és felnőttek naponta kétszer fürödtek és utána rögtön kimosták a fehérneműjüket, ingüket. Meggyőződésem, ezt nem csupán azért tették és teszik, mert az ottani éghajlat melegebb, mint a miénk, hanem mert így szokták meg, így nevelték őket.

PAJTÁS: — Ha a szülők és a pedagógusok a már említett okok miatt nehezen tudnak megbirkózni a feladattal, akkor talán az iskolaorvosoknak kellene ezt a munkát elvégezniük...

GÖNDÖR TIBORNÉ: — Az iskolaorvosokra mérhetetlenül sok tennivaló hárul. Annyi, hogy a szokásos szűrővizsgálatokon túl aligha képesek külön-kü-

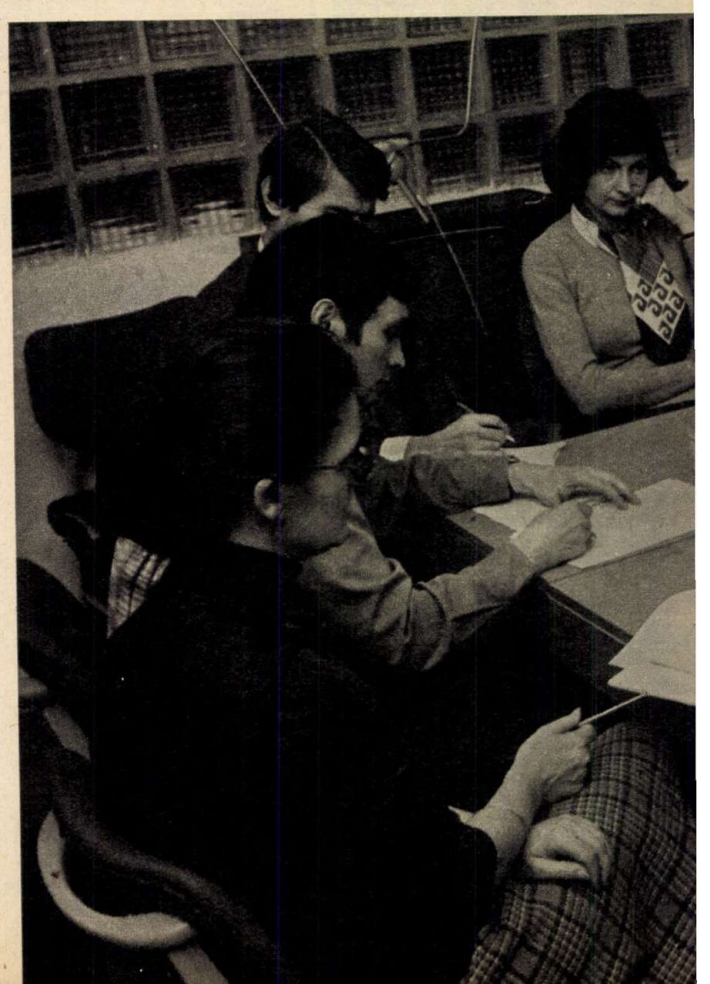

ton minden gyerekkel foglalkozni.

DR. JERNEY JUDIT: — Pedig a testi, szellemi, érzékszervi fogyatékosságokra elsősorban az iskolaorvosi vizsgálatokon derül fény. S az igazsághoz tartozik, hogy amennyire remek hazánkban például a csecsemők orvosi ellátása, annyira nem mondható ez el az általános iskolásokéról.

DR. SZEPESI KÁLMÁN: — A mozgásszervi problémákról is beszélnünk kell, különösen a városi gyerekek esetében, akik bizony ellustultak az utóbbi időben. Többségüket az anyukája vagy apukája kocsin viszi-hozza az iskolába, otthon pedig — most ez a divat — hason fekve tanulnak. A testnevelési óraszám még akkor is kevés lenne, ha azt tisztességesen megtartanák.

ABLAKA EDINA: — A tornacipők sem a legjobbak!

DR. SZEPESI KÁLMÁN: — Így van, és ez az utcai cipőkre is vonatkozik. Egyszerűen nem lehet elérni azt, hogy az ipar egészséges gyerekcipőket gyártson. A kitűnő cseh gyártmányokat a Siesta-cipők csak most kezdik megközelíteni — ha kapni lehet őket.

PAJTÁS: — A tisztaságtól a testnevelésig sok mindenről beszéltünk, de egyvalamiről nem. Éspedig arról, hogyan lehetne a bajokat orvosolni?

HAJDÚ ISTVÁNNÉ: — Szerintem, ha a pedagógus lelkiismeretes, akkor a nevelési tervtől, vagyis attól függetlenül, hogy kötelezik-e rá vagy sem, figyeli a tanítványait és időben intézkedik. Javaslom, hogy az általános iskolásoknak az ország egész területén legyen ingyenes az uszodai belépő és az úszásoktatás.

NÉMETH TAMÁS: — A tanáraink találkozzanak többet a szüleinkkel. Úgy vettem észre, hogy ez az utóbbi időben már nem szokás...

DR. JERNEY JUDIT: — Ahhoz, hogy a gyerekek egészségesek legyenek, nagyon fontos a napi életritmusuk, hogy szabályos időközökben étkezzenek, rendesen aludjanak. Ha ez megvan, a szervezetük harmonikusan fejlődik.

HAJDÚ ISTVÁNNÉ: — A különórák agyonterhelik a diákokat, a szülők pedig szombat-vasárnap is bekényszerítik őket a szobába tanulni. A mi iskolánkban hétfőre nincs írásbeli lecke éppen azért, hogy legalább hétvégén mozogjanak, kiránduljanak a tanulók.

DR. KOVÁCS LÁSZLÓ: — Az iskolaorvosoknak valóban kevés az idejük, de azt azért megtehetik, hogy néha az osztályfőnökökkel együtt tartanak szülői értekezletet.

DR. DANZIGER GYÖRGY: — A belvárosban, amikor lebontják a régi épületeket, ne új székházat építsenek, hanem ültessenek fákat, növényeket az üres területre.

PAJTÁS: — Az elhangzott javaslatok megvalósítása érdekében ki mit kérne az egészségügyi, illetve az oktatási minisztérium vezetőitől?

DR. KERN ÁGNES: — Tudom, hogy a mostoha feltételeket nehéz egy csapásra megváltoztatni, de azért próbáljuk meg együtt, közösen.

DR. KOVÁCS LÁSZLÓ: — „Tisztaság — fél egészség." Valósuljon meg ez a mondás és akkor mást nem is kérek.

GÖNDÖR TIBORNÉ: — Feltétlenül nagyobb anyagi áldozatokra van szükség, hogy az iskolákban ne legyenek higiéniai problémák.

DR. DANZIGER GYÖRGY: — Íme, ha kérnünk kell, minden út a pénzhez vezet, illetve többnyire csak akkor járható, ha pénz is van hozzá.

DR. JERNEY JUDIT: — Ezzel nem egészen értek egyet. Hiszen a 700 forintos játék — amit csak előre, hátra lehet mozgatni — nem ér annyit, mint egy kukoricababa, ami megmozgatja a gyerekek fantáziáját. Én az ötletekre, a könnyen elérhető dolgokra szavazok. Egy mindenhol felszerelhető mosdóra, egy öltözőre, egy sportudvarra! Ma még nem késő — jó lenne minél előbb elkezdeni a megvalósítást.

DR. SZEPESI KÁLMÁN: — Helyes, ám azért az illetékesek adjanak több időt a testnevelésoktatásra biztosítsanak tornatermet, megfelelő felszereléssel és még több kedvezményt a tömegsportra is.

HAJDÚ ISTVÁNNÉ: — Tudom, hogy nem könnyű teljesíteni, de különösen a városi gyerekeknek szinte életszükségletük lenne a minél több park, játszótér, zöld felület.

ABLAKA EDINA — NÉMETH TAMÁS: — Kérésünk megfogalmazását a szerkesztőségre bízzuk.

PAJTÁS: — Mi arra akarjuk felhívni a figyelmet, hogy az eredmények mellett még van tennivaló bőven a gyermek- és iskolaegészségügy „háza táján". S ha riportsorozatunkkal csak egyetlen gyereken segítettünk, akkor már elértük a célunkat. Mert akkor már nem egyetlen gyerekről van szó, hanem a gyerekekről — valamennyiről, akiknek közös, legnagyobb kincse: az egészség. Köszönjük, hogy elfogadták a meghívásunkat, és részt vettek ezen a beszélgetésen.

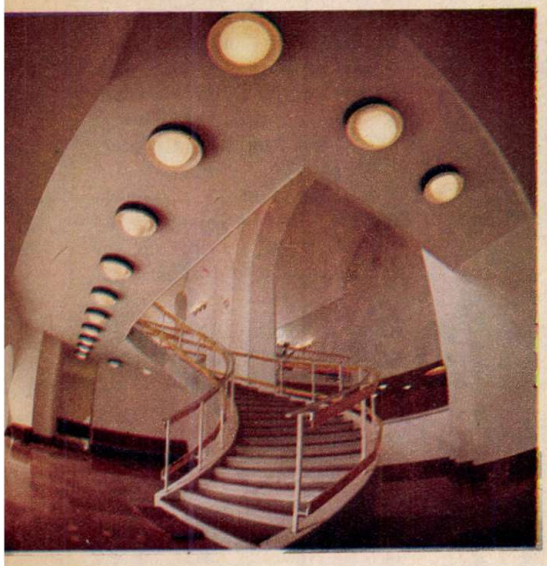

Aprilisban, a Tudomány és Technika Házában is megfordulnak majd a VII. Országos Úttörővezető Konferencia résztvevői. Két szekció is itt tartja ülését, s itt kerül a közönség elé a zánkai gyermekalkotások galériája, valamint a megyei kiállítások.

Ez az építészeti remekmű Kecskemét szívében, a Szabadság téren áll. A „perzsakupolás", mór jellegű romantikus épületet 1864 és 1871 között építette ifjú Zitterbarth János. A II. világháborúban súlyosan megsérült épületet a felszabadulás után restaurálták, s ezt követően a tudomány és technika palotája lett.

Kecskemétre

Figyelj csak!
Rólunk van szó

Javaslom hogy...

A gyerekek kérései, javaslatai alapján hónapok óta beszélgetnek, tervezgetnek az úttörővezetők: milyen tapasztalatokat, ötleteket kellene közkinccsé tenni? Ezek közül összegyűjtöttünk néhányat, amelyek az Úttörővezetők VII. Országos Konferenciáján is elhangzanak majd Kecskeméten, április 9. és 11. között.

LINDNER GUSZTÁV, kerületi úttörőelnök:

— Budapest V. kerületében, a belvárosban négy és fél ezer úttörő él szűk utcákban, emeletes házakban. Szinte semmi lehetőségük nincs arra, hogy fizikai munkát végezzenek. Olyan mozgalmat akarunk indítani, amelyben minden úttörő és kisdobos vállalhat néhány óra társadalmi munkát a kerület úttörőtáborának a rendezésében, vagy a kerület szépítésében.

A belvárosi gyerekek közül eddig minden negyedik jutott el a kerületi és a balatonszepezdi, vagy a zempléni táborunkba. A táborozók számát az idén 1100-ról 1500-ra akarjuk emelni.

Bár eddig is elég sok szakkör működött a kerületben, most különleges szakköröket akarunk indítani: könyvkötőt, kőfaragót, szabó-varrót, szakácsot — olyanokat, amelyek az eddigieknél is jobban érdeklik a gyerekeket.

KOMMÁRNÉ GERŐCS EDIT, járási úttörőelnök:

— A gödöllői járás úttörői és úttörővezetői sok apró javaslatot akarnak az úttörővezetők konferenciája elé terjeszteni. Ilyeneket például: a szaktárgyi versenyek játékosabbak, rövidebbek, kevésbé fárasztóak legyenek, az egyhónapos zánkai őrsvezetőképzés helyett elég a kéthetes tanfolyam. Javasoljuk, hogy a felnőtt pártoló tagok kapjanak olyan oklevelet, amit beragaszthatnak a brigádnaplóba, az ifik pedig — a csapatnál töltött éveik alapján — törzsgárdajelvényt érdemelnének.

BALOGH KÁROLYNÉ, városi úttörőelnök:

— Gyöngyös város úttörői javasolták: bátrabban éljünk azzal a lehetőséggel, hogy aki nem felel meg az úttörő és kisdobos alkalmassági próbának, azt ne is vegyük fel. Az úttörő tudományos technikai szemle új formáját jónak tartjuk, de az alaposabb felkészülés érdekében még jobb lenne, ha kétévenként kerülne rá sor.

A legtöbb iskolában annyi a diák, hogy az úttörőszobák egy részében is tanítás folyik. Az úttörőházak legalább ősszel és télen teremtsenek lehetőséget az őrsi összejövetelek számára. S végül jó lenne a napközis foglalkozásokat „úttörősíteni", akár úgy, hogy napközis őrsök alakuljanak.

SARLAI PÉTERNÉ, Borsod megye úttörőelnöke:

— Megyénkben kilencvenezer úttörő és kisdobos él. Mindenek előtt azt akarjuk, hogy még gondtalanabbak, szebbek legyenek a gyerekek hétköznapjai.

Tizennégy járási és városi elnökségünk közül kilencnek már van saját tábora. Ebben az évben adjuk át Bükkszentkereszten a miskolci járás táborát. Nagyon szeretik a gyerekek a vándortáborokat. Ebben az évben kijelöljük egy nemzetközi vándortábor útvonalát is, ami megyénkből Csehszlovákiába vezet. Úttörő-különvonatot indítunk Csehszlovákiába és Bulgáriába. Javítani akarjuk a szakkörök munkáját is Azt szeretnénk, ha minél több, az iparban és a mezőgazdaságban dolgozó felnőtt vállalna a csapatoknál, szakkörvezetést.

G. A.

Készülünk

ÁPRILIS 4

Félezer év alatt de sokszor
lobbantottuk lángra
a szabadság izzó parazsát!
Dózsa kaszás parasztjai,
Rákóczi bátor kurucai,
Kossuth hős honvédei,
a Tanácsköztársaság dicső vöröskatonái,
a munkásmozgalom harcosai
hullatták vérüket a nép jogaiért,
a függetlenségért.
Harcuk nem volt hiábavaló.
Példájuk adott erőt,
hogy élni tudtunk azzal a szabadsággal,
amelyet 1945. április 4-én
a szovjet katonák hoztak el nekünk.
Így vált e nap történelmünk
legnagyobb sorsfordulójává.

„Lesz magyar újjászületés!"

(A Magyar Kommunista Párt első jelszava)

★

„Kis ország, télből lábaló!
Mélyében lüktetett
a bánya —
egy elmerült világ alól
növő remények melegágya.
Kertészei a hőt, a fényt
az emberek közé kihozták;
mint jövőnk bányászaiként
A földalatti kommunisták."

(Benjámin László)

★

„A magyar nép élni akar a joggal és szabadsággal. Vissza akarja szerezni helyét a szabadságszerető népek családjában. Azt kívánja, arra törekszik, hogy ismét úgy beszéljenek róla, mint negyvennyolcban, amikor a szabadságért hullatta a vérét és nem a zsarnokságért."

(A Magyar Nemzeti Függetlenségi Front felhívásából)

„Első bajtárs te!
Nem tudom neved.
De híven őriz az emlékezet,
s előttem is már
csillagod ragyog.
A küzdelem tart.
Katona vagyok.
S közös zászlónk alatt,
a nagy menetben
látom sugárzó,
ifjú arcodat."

(Devecseri Gábor)

★

„1. Az úttörő szabad hazában, szabad emberek között, szabad emberként akar élni!"

(Az úttörők törvényének első pontja, 1946.)

★

„Eke, pöröly, toll népe:
mi vagyunk az
igaz fiaid, lehelj ránk,
karolj át,
benned mi és Te
mibennünk virulhatsz,
szabadság földje,
édes Magyarország."

(Hollós Korvin Lajos)

A szovjet katonák kenyeret osztanak az éhező fővárosi embereknek

Egyenruhás szovjet lány irányítja a forgalmat a Nyugati előtt